

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izglītības un zinātnes ministrijas “Latvijas Jauniešu aptaujas 2020” rezultāti

Saturs

1. Kopsavilkums	3
2. Iesaiste.....	4
3. Saikne ar Eiropas Savienību	20
4. Atbalsts	31

1. KOPSAVILKUMS

2020. gada laikā Izglītības un zinātnes ministrija veica Latvijas jauniešu aptauju. Latvijas jauniešu aptauja tika īstenota Izglītības un zinātnes ministrijas īstenotā un Eiropas Savienības neformālās izglītības programmas “Erasmus+” finansētā projekta “ES Jaunatnes dialoga īstenošana Latvijā” ietvaros ar Eiropas Komisijas līdzfinansējumu. Eiropas Jaunatnes dialogs ir instruments, ar kura starpniecību Eiropas Savienības un Latvijas jauniešiem ir iespēja iesaistīties dialogā ar politikas veidotājiem un lēmumu pieņēmējiem, sniedzot savu ieguldījumu politikas veidošanā. Eiropas Jaunatnes dialoga mērķis ir panākt pozitīvas pārmaiņas jaunatnes politikā vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī.

Aptaujas jautājumi tika dalīti trīs tematiskās grupās. Tēmā “Iesaiste” tika iekļauti jautājumi par jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē. Jautājumi par jauniešu informētību par Eiropas Savienību un tās piedāvāto iespēju izmantošanu tika apkopoti tēmā “Saikne ar ES”, savukārt tēmā “Atbalsts” jauniešiem tika sniegta iespēja atbildēt uz jautājumiem par nepieciešamo atbalstu jauniešu attīstībai.

Latvijas jauniešu aptaujas respondenti ir jaunieši vecumā no 13 līdz 25 gadiem, tās mērķis ir uzzināt jauniešu viedokli par Latvijas valstī esošo situāciju jaunatnes jomā.

Vērtējot jauniešu iesaisti sabiedrības dzīvē un lēmumu pieņemšanā novērojams, ka jaunieši ir mazāk informēti par politisku institūciju – Latvijas Republikas parlamenta, pašvaldību, politisku partiju, Eiropas Savienības dažādu vienību – darbu, kas ir būtisks uzticības priekšnoteikums. “Latvijas Jauniešu aptaujas 2020” rezultāti rāda, ka politiskām institūcijām Latvijā un Eiropas Savienībā jauniešu uzticības līmenis ir zems. Arī iespējas ietekmēt lēmumus pašvaldību un valsts līmenī lielākā daļa aptaujāto jauniešu novērtē kā neesošas.

Aptaujas rezultāti rāda, ka jaunieši lielākoties jūtas piederīgi Eiropas Savienībai, lai gan izpratne par Eiropas Savienības vērtībām un darbības principiem ir nepilnīga. Jaunieši maz iesaistās starptautiskās aktivitātēs, norādot uz informācijas trūkumu par dalības un starptautisku projektu izstrādes iespējām.

Domājot par atbalstu jauniešu attīstībai, novērojama jauniešu tendence krīzes situācijā palīdzību lūgt sev tuvu zināmiem cilvēkiem, draugiem, ģimenei, vismazāk – vērsties pēc palīdzības jauniešu centrā, jaunatnes organizācijā vai jauniešu krīzes situāciju atbalsta vienībās. Vairāk nekā puse “Latvijas Jauniešu aptaujas 2020” respondentu ir izjutuši diskrimināciju izglītības iestādē, jauniešu vidū augsts ir diskriminācijas internetā procents.

2. IESAISTE

Jaunieši Latvijā sabiedriskās un pilsoniskās līdzdalības iespējas kopumā vērtē vairāk slikti. Jauniešiem ir labas iespējas veikt brīvprātīgo darbu (77 %), iesaistīties neformālās izglītības grupās (72 %), jaunatnes un jauniešu organizācijās (65 %), kā arī paust savas intereses (65 %). Nedaudz sliktāk jaunieši vērtē iespējas iesaistīties citu nevalstisko organizāciju darbībā (48 %). Kā sliktas vai neesošas jaunieši vērtē iespējas iesaistīties politikas plānošanas procesos (39 %), iespējas līdzdarboties politiskās partijās (17 %), īpaši – ietekmēt lēmumu pieņemšanu pašvaldību (14 %) un valsts līmeņos (8 %). Sabiedriskās aktivitātes, kuras jaunieši veic visbiežāk, ir vides sakopšanas talkas, darbs jaunatnes vai jauniešu organizācijās, dalība labdarības pasākumos, darbs skolēnu vai studentu pašpārvaldēs.

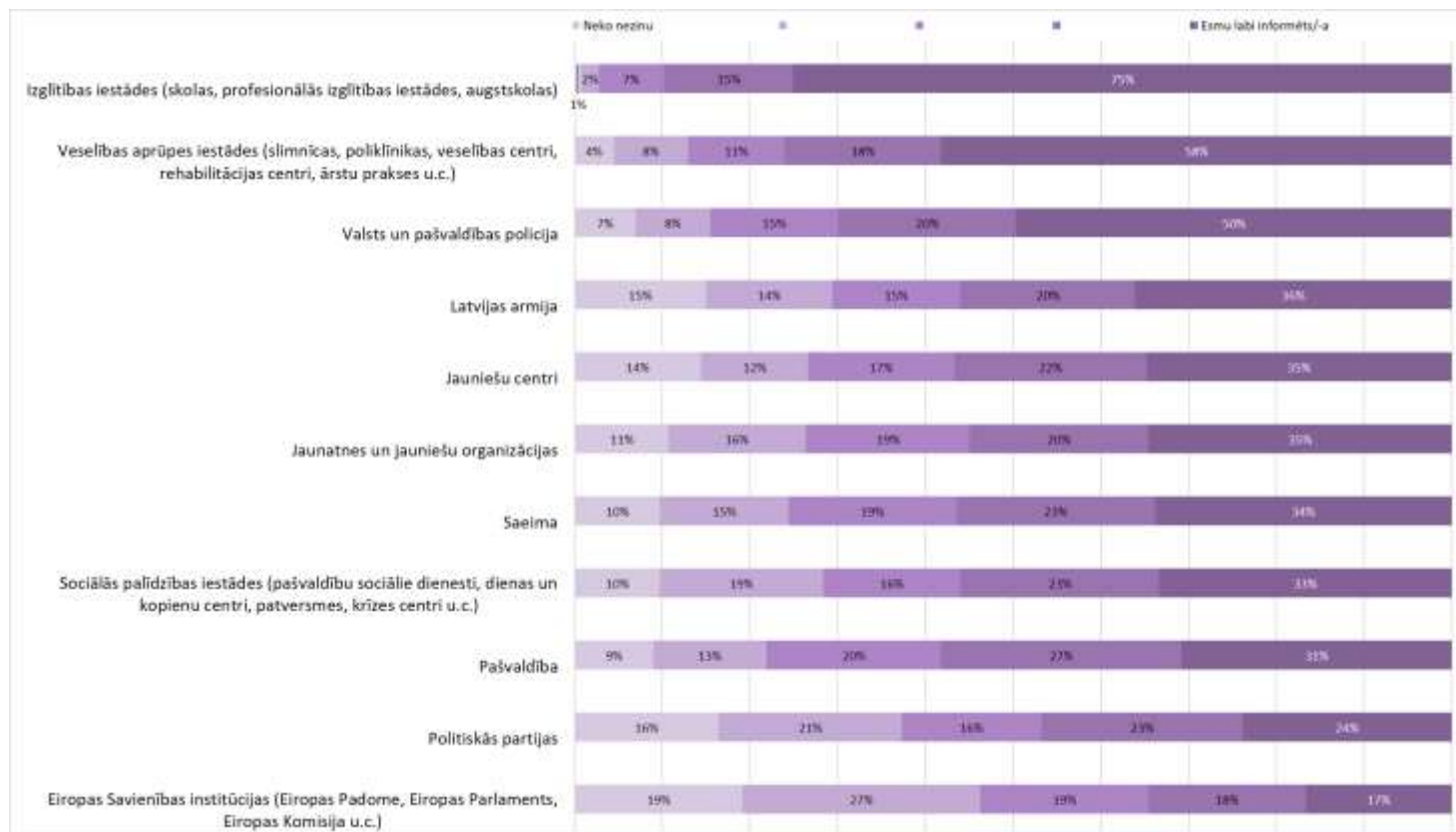
Aptaujas dati liecina, ka jauniešu vērtējumam par dažādām līdzdalības formām ir cieša saiste ar zināšanām un informētību par līdzdalības iespējām. Visbiežāk šķērslī, ar kādu jaunieši saskaras, lai iesaistītos dažādās sabiedriskās, sociālās, politiskās vai cita veida aktivitātēs, jaunieši norāda nezināšanu par iespēju iesaistīties aktivitātēs (39 %). Iespējas saņemt aktuālu informāciju par līdzdalības iespējām respondenti jaunieši vērtē kā vidēji zemas (49 % iespējas saņemt informāciju vērtē kā labas). Arī par jaunatnes politiku Latvijā jaunieši ir slikti informēti – 23 % jauniešu par jaunatnes politiku Latvijā nezina neko, 31 % jauniešu zina, ka Latvijā ir jaunatnes politika, 37 % jauniešu ir neliela izpratne par jaunatnes politiku Latvijā, bet vien 9 % aptaujāto jauniešu par Latvijas jaunatnes politiku ir ļoti labi informēti.

2015. gada jauniešu monitoringa ietvaros veiktās jauniešu aptaujas dati norāda, ka 2011. gadā vismaz reizi gadā brīvprātīgo darbu veica 56 % jauniešu. 2015. gadā brīvprātīgo darbu vismaz vienu reizi gadā veica 61 % jauniešu.¹ 2020. gada Latvijas jauniešu aptauja atklāj pieaugumu to jauniešu skaitā, kas vismaz reizi gadā veic brīvprātīgā darba aktivitātes – 2020. gadā tie bija 66 % jauniešu.

Salīdzinot ar 2015. gadā veikto jauniešu aptauju jaunatnes monitoringa ziņojuma ietvaros, novērojams, ka pieaugusi jauniešu iesaiste jaunatnes un jauniešu organizāciju darbā. 2015. gada jauniešu aptaujā 33 % jauniešu norādīja, ka pēdējā gada laikā piedalījušies jaunatnes organizāciju rīkotās aktivitātēs, taču 2020. gadā šādu informāciju snieguši 46 % jauniešu. Tāpat iepretim 2015. gada datiem novērojams pieaugums to jauniešu vidū, kas iesaistās skolēnu vai studējošo pašpārvalžu darbā – 2015. gadā skolēnu vai studējošo pašpārvalžu aktivitātēs tika iesaistīti aptuveni 20 % jauniešu, 2020. gadā – 44 %.²

¹ Jaunatnes politikas monitorings. Pētījuma rezultātu ziņojums. (2015). Tiešsaistē: http://jaunatneslietas.lv/sites/default/files/2018-03/IZM_Jaunatnes-politikas-monitorings_2015_Laboratory.pdf

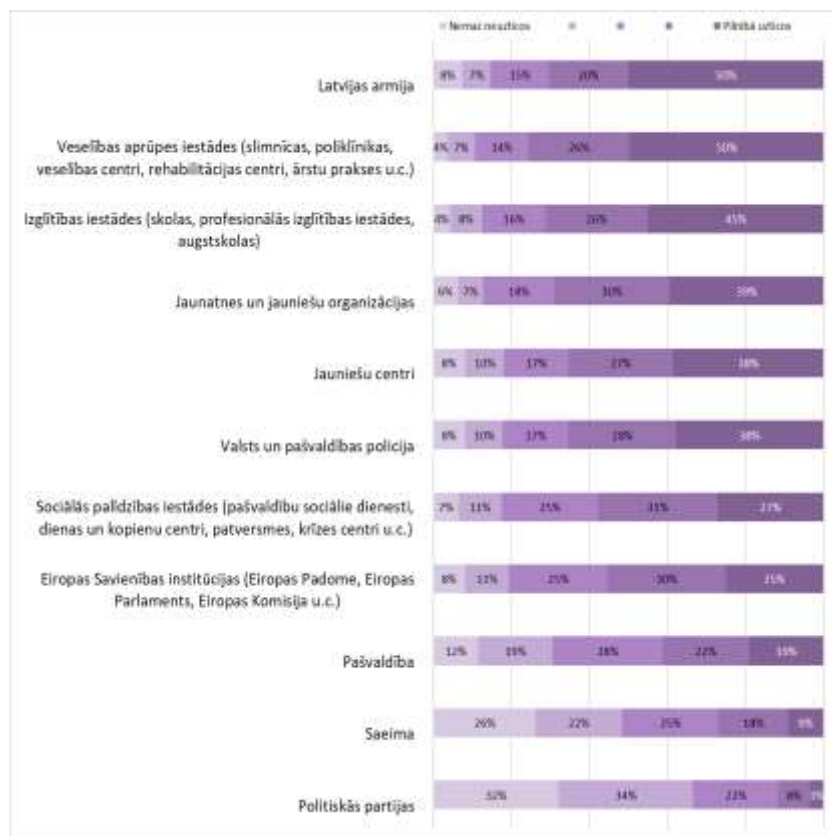
² Jaunatnes politikas monitorings. Pētījuma rezultātu ziņojums. (2015).

1. tabula. Zināšanas par dažādām organizācijām un struktūrām. Vērtējums skalā no “Neko nezinu” līdz “Esmu labi informēts/ -a”. (n=409)

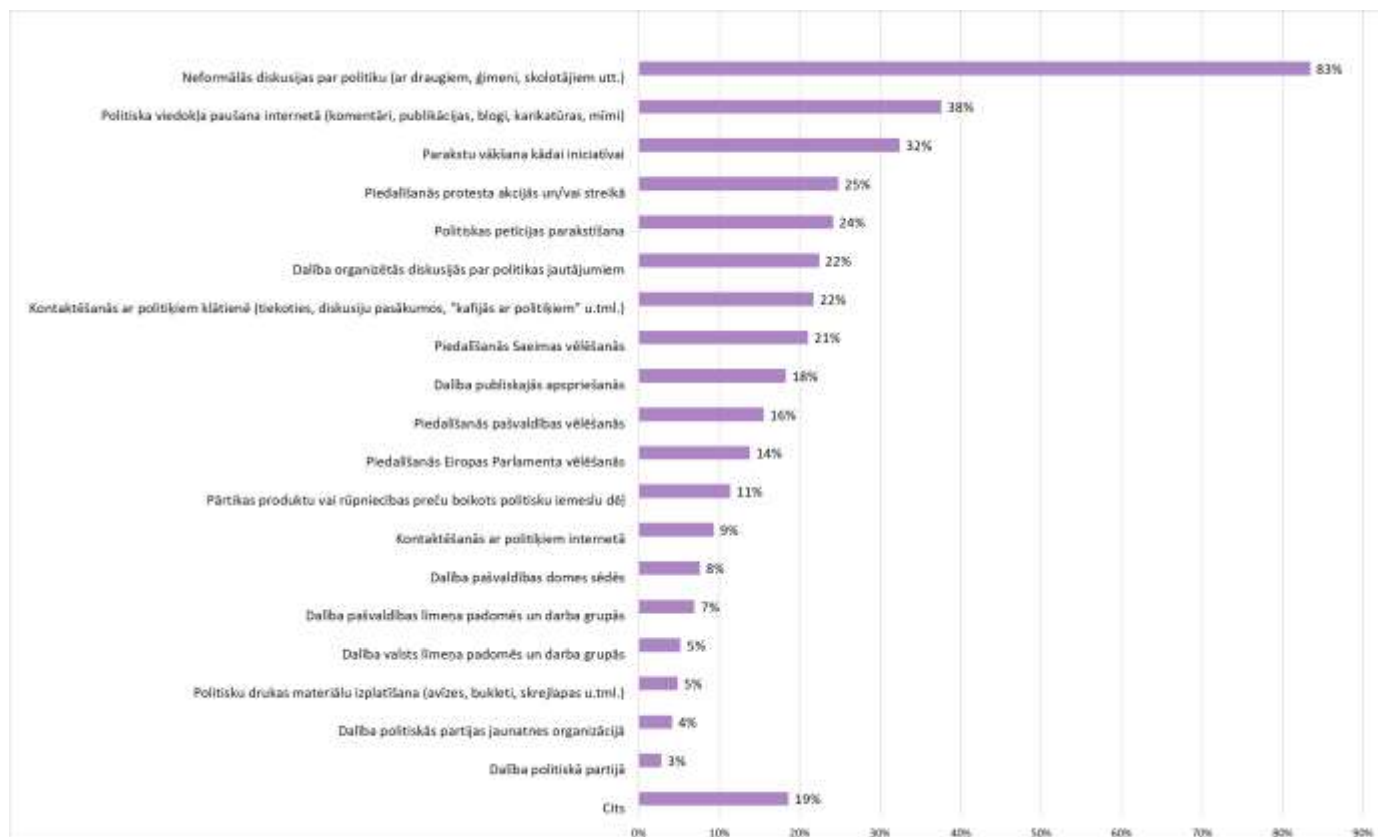
Vaicājot jauniešiem novērtēt savas zināšanas par dažādām organizācijām un struktūrām vērtēšanas skalā no “neko nezinu” līdz “esmu labi informēts”, rezultāti rāda, ka labākās zināšanas jauniešiem ir par izglītības iestāžu darbu. 75 % respondentu jauniešu norāda, ka par izglītības iestāžu, skolu, augstskolu, profesionālās izglītības iestāžu, darbību ir labi informēti. Vairāk nekā vienai pusei jeb 58 % aptaujāto

respondentu ir labas zināšanas par veselības aprūpes iestādēm. Viena puse aptaujāto respondentu ir labi informēti par valsts un pašvaldību policijas darbu. Rezultāti norāda uz nelielām un sliktām zināšanām par politiskām institūcijām – Latvijas Republikas parlamentu Saeimu (turpmāk – Saeima), pašvaldību darbu, politiskām partijām un Eiropas Savienības institūcijām. Iespējams secināt, ka jauniešu informētība ir lielāka par tām organizācijām un struktūrām, ar kurām jaunieši saskaras ikdienas dzīvē mācību un neformālās izglītošanās procesos, mazāk politiski.

2. tabula. Uzticība dažādām institūcijām un struktūrām. Vērtējums skalā no “Nemaz neuzticos” līdz “Pilnībā uzticos”. (n=320)

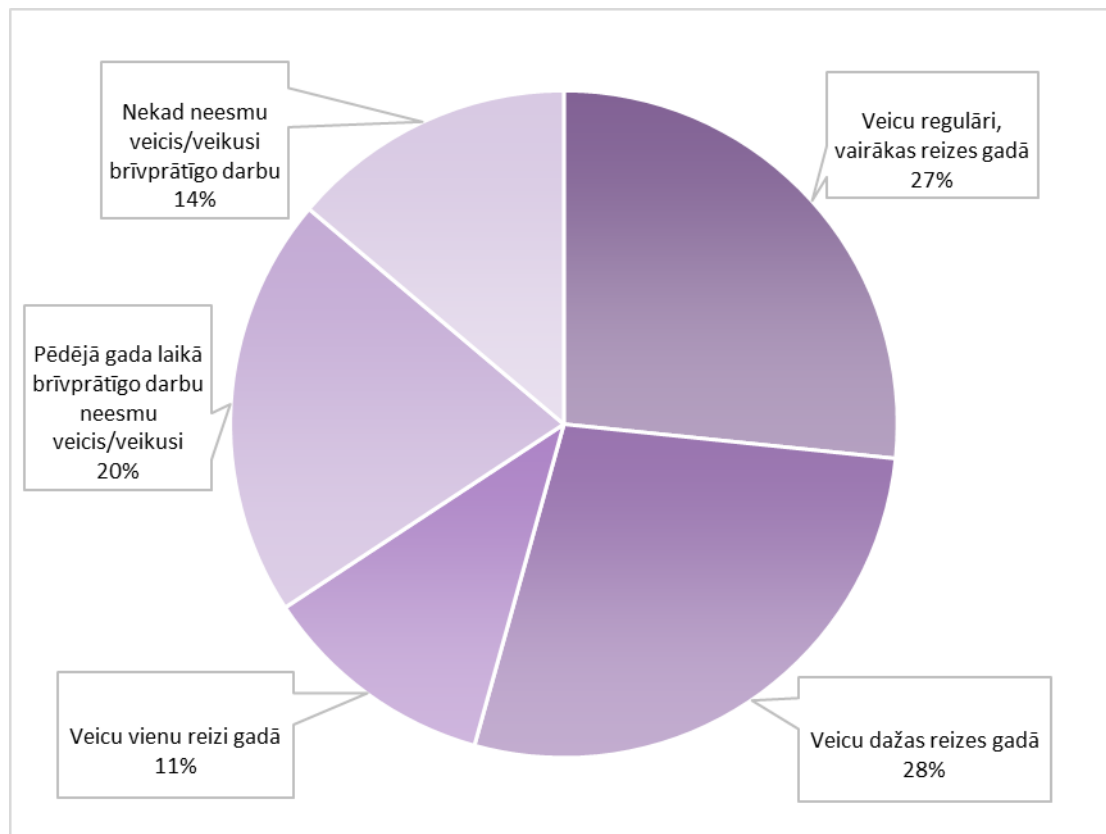
Vaicājot jauniešiem novērtēt uzticību dažādām iestādēm un struktūrām vērtēšanas skalā no “nemaz neuzticos” līdz “pilnībā uzticos”, rezultāti rāda, ka lielākais uzticības līmenis respondentu vidū ir Latvijas valsts armijai, kurai pilnībā uzticas 50 % aptaujāto jauniešu, veselības aprūpes iestādēm, kurām pilnībā uzticas viena puse jeb 50 % jauniešu, izglītības iestādēm, jaunatnes un jauniešu organizācijām. Vismazāko uzticības līmeni aptaujātie jaunieši jūt politiskām partijām, kurām pilnībā uzticas 3 % aptaujāto jauniešu, taču pilnīgu neuzticību norādījuši 32 % jauniešu, Saeimai neuzticību norādījuši 26 % jauniešu, pašvaldībām – 12 % jauniešu. Pilnīgu uzticības līmeni Eiropas Savienības institūcijām norādījuši 25 % jauniešu. Salīdzinot ar 1. tabulu “Vai Tu zini, ko dara šīs organizācijas un struktūras?”, dati norāda uz to, ka jaunieši izrāda neuzticību tām struktūrām, par kurām jauniešiem ir mazāk zināšanu.

3. tabula. Politisku aktivitāšu veikšana pēdējo trīs (3) gadu laikā. (n=290)

Lūdzot atzīmēt veidus, kā pēdējo trīs gadu laikā jaunieši izrādījuši politisku aktivitāti, varākums jeb 83 % aptaujāto respondentu atbildējuši, ka pēdējo trīs gadu laikā iesaistījušies neformālās diskusijās par politiku. 38 % jauniešu pauduši politisku viedokli internetā, 32 % jauniešu piedalījušies parakstu vākšanā kādai iniciatīvai. Jauniešu vidū par nepopulārāko politiskās iesaistes veidu atzīstama dalība politiskās partijās (3 % jauniešu) un politisko partiju jaunatnes organizācijās (4 % jauniešu). Neskatoties uz to, ka dati uzrāda nelielu jauniešu dalību politiskās partijās un to jaunatnes organizācijās, 22 %

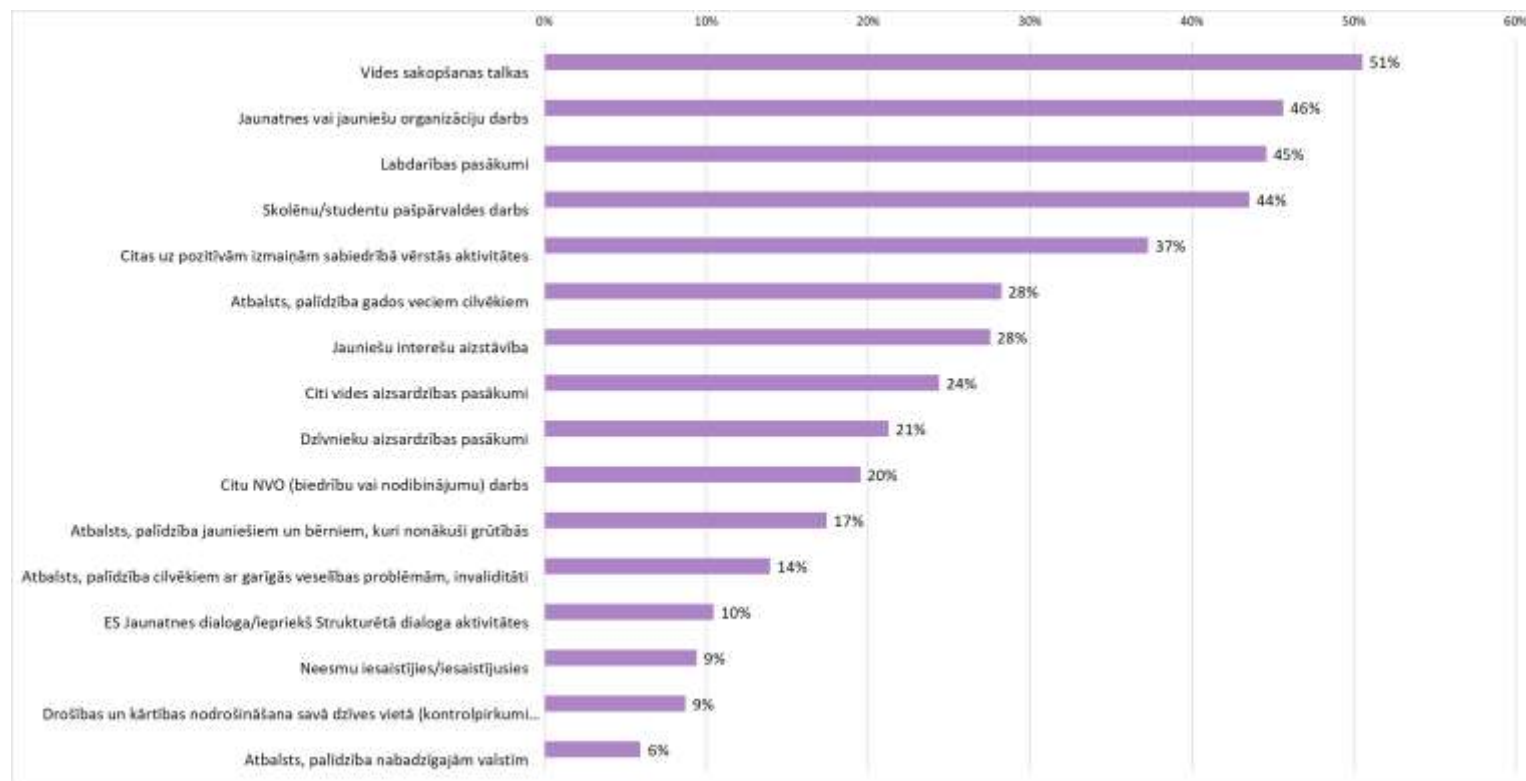
jauniešu norādījuši, ka pēdējo trīs gadu laikā kontaktējušies ar politiķiem klātienē, tāpat 22 % jauniešu snieguši dalību organizētās diskusijās par politikas jautājumiem.

4. tabula. Brīvprātīgā darba veikšanas biežums pēdējā gada laikā. (n=289)

Brīvprātīgais darbs ir visā pasaulē atzīts fizisks vai intelektuāls darbs bez atlīdzības, lai iesaistītos sabiedriskajā dzīvē, pārveidotu un uzlabotu savu un apkārtējo dzīves kvalitāti, palīdzētu citiem, attīstītu sevī jaunās iemaņas un prasmes.

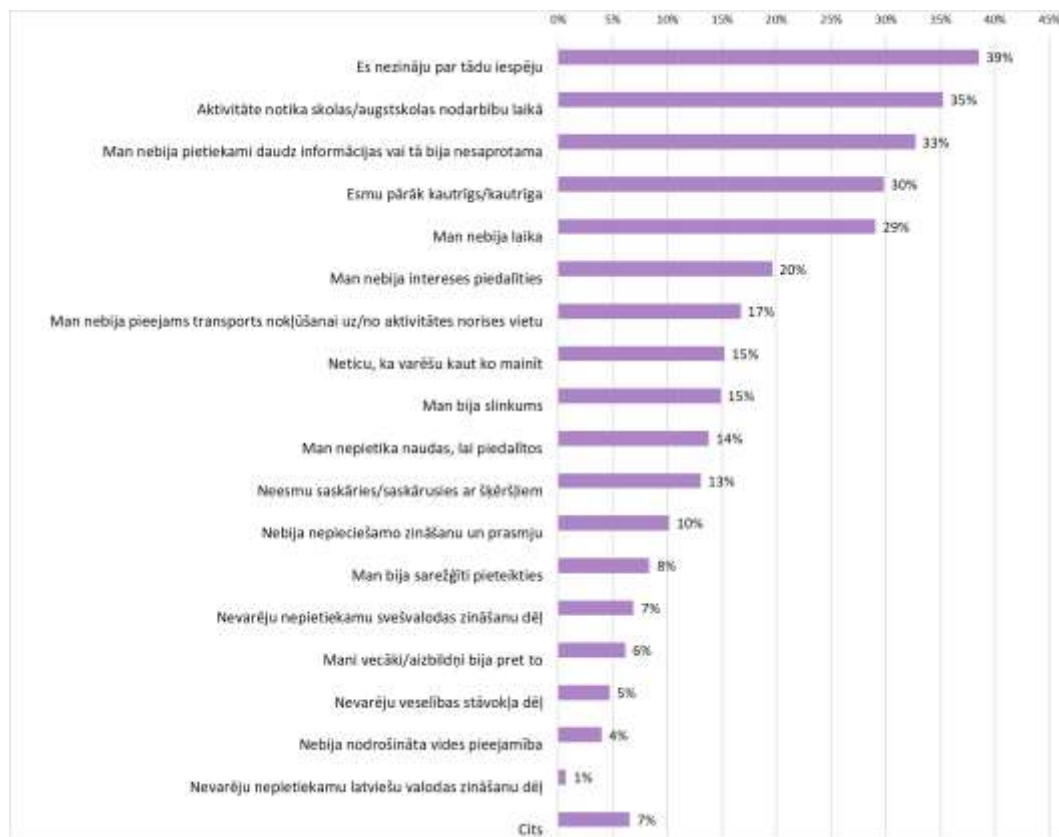
Lūdzot respondentiem norādīt, cik bieži pēdējā gada laikā ticis veikts brīvprātīgais darbs, vairāk nekā puse jauniešu jeb kopumā 55 % aptaujas respondentu atzīmējuši, ka brīvprātīgo darbu veic regulāri (27 %) vai dažas reizes gadā (28 %). 11 % jauniešu brīvprātīgo darbu veiz reizi gadā. 20 % jauniešu pēdējā gadā brīvprātīgo darbu nav veikuši, taču 14 % aptaujāto brīvprātīgo darbu nav veikuši nekad.

5. tabula. Jauniešu iesaiste dažādās sabiedriskās aktivitātēs pēdējā gada laikā. (n=287)

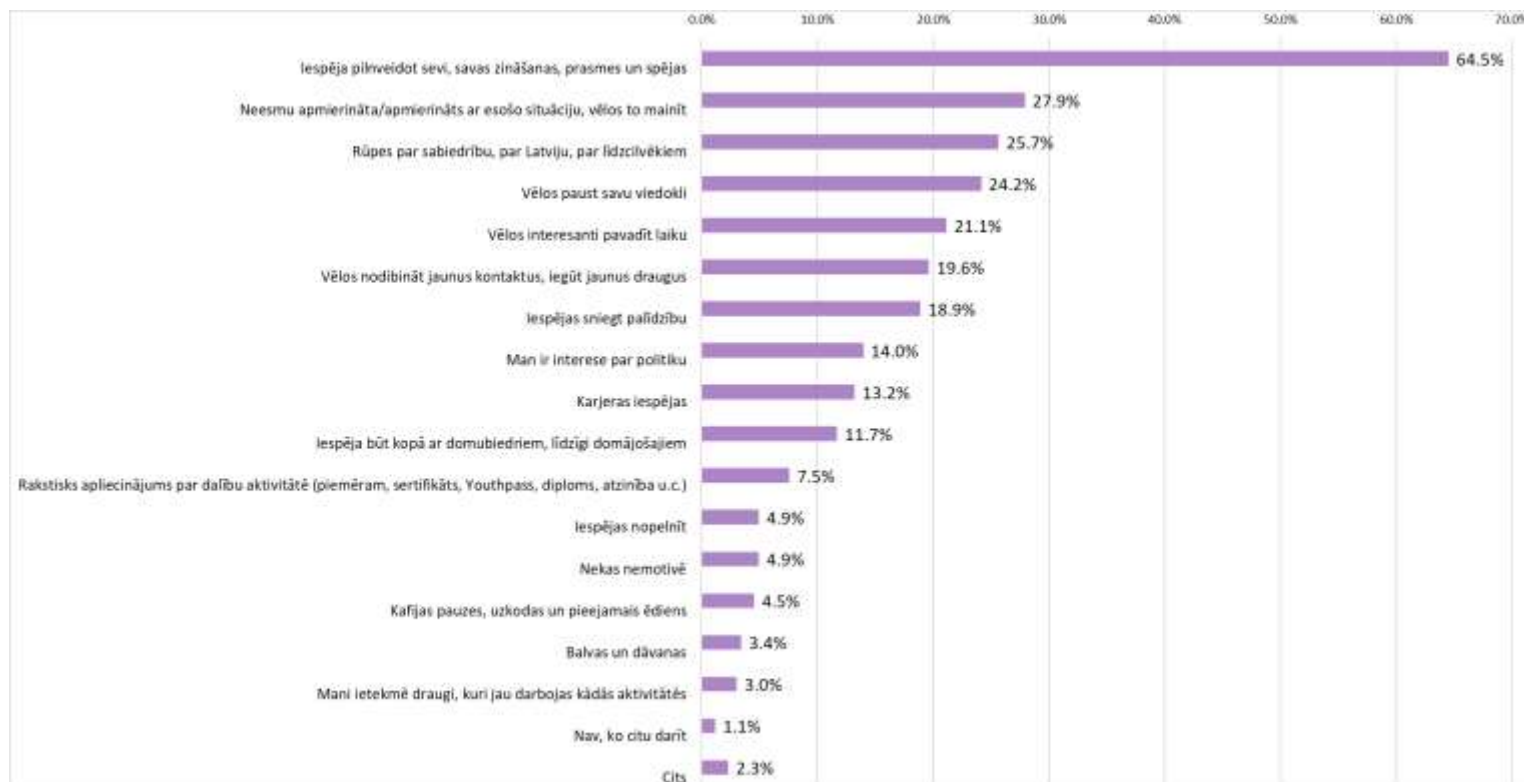
Lūdzot jauniešiem atzīmēt, kādās sabiedriskās aktivitātēs jaunieši snieguši dalību pēdējā gada laikā, par populārāko aktivitāti jauniešu vidū atzīstamas vides sakopšanas talkas, kurās dalību sniedzis 51 % jauniešu. 46 % jauniešu pēdējā gada laikā iesaistījušies jaunatnes un jauniešu organizāciju darbā, taču 45 % snieguši dalību

labdarības pasākumos. 44 % jauniešu pēdējā gada laikā iesaistījušies skolēnu un studējošo pašpārvaldēs. Mazākais skaits jauniešu pēdējā gada laikā snieguši palīdzību nabadzīgajām valstīm (6 %) vai piedalījušies kārtības nodrošināšanā savā dzīvesvietā (9 % aptaujāto jauniešu).

6. tabula. Šķēršļi, ar kādiem jaunieši saskaras, lai iesaistītos dažādās sabiedriskās, sociālās, politiskās vai cita veida aktivitātēs. (n=275)

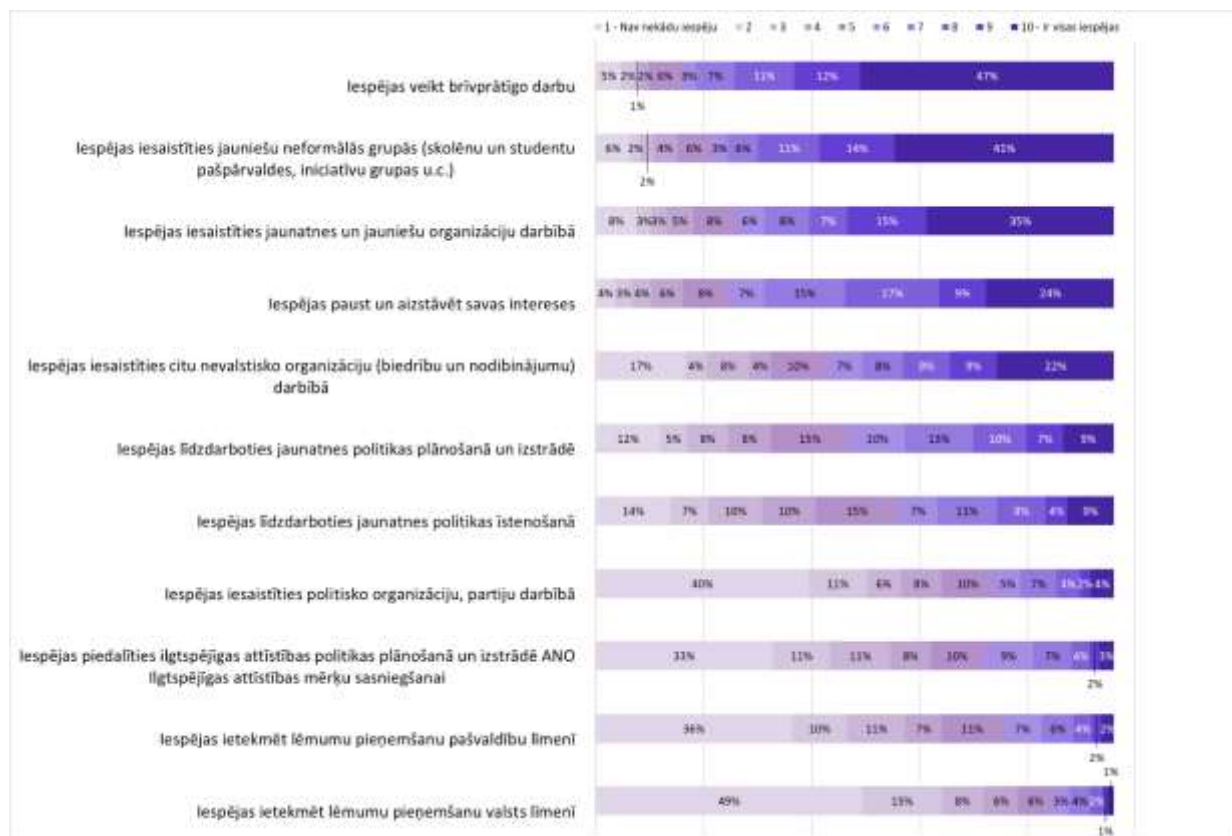
Vaicājot respondentiem norādīt, ar kādiem šķēršļiem respondenti saskārušies, iesaistoties dažādās sabiedriskās, sociālās, politiskās vai cita veida aktivitātēs, visbiežāk (39 %) respondenti jaunieši atzīmējuši, ka par iesaistīšanās iespējām nav zinājuši. Kā otrs biežāk sastopamais šķērslis iesaistei aktivitātēs atzīmēta aktivitāšu norise mācību nodarbību laikā (35 %), kā arī informācijas trūkums vai tās nesaprotamība (33 %). Vien 13 % jauniešu norādījuši, ka ar šķēršļiem iesaistei dažādās sabiedriskās, sociālās, politiskās vai cita veida aktivitātēs nav saskārušies.

7. tabula. Motivācija iesaistīties sabiedriskās, sociālās vai politiskās aktivitātēs. (n=265)

Vaicājot respondentiem norādīt, kas respondentus motivē iesaistīties sabiedriskās, sociālās vai politiskās aktivitātēs, visbiežāk ticis norādīts, ka par motivējošu faktoru kalpo iespēja, pilnveidot sevi, savas zināšanas, prasmes un spējas (64,5 %). Otrā visbiežāk norādītā atbilde, ka jauniešus motivē neapmierinātība

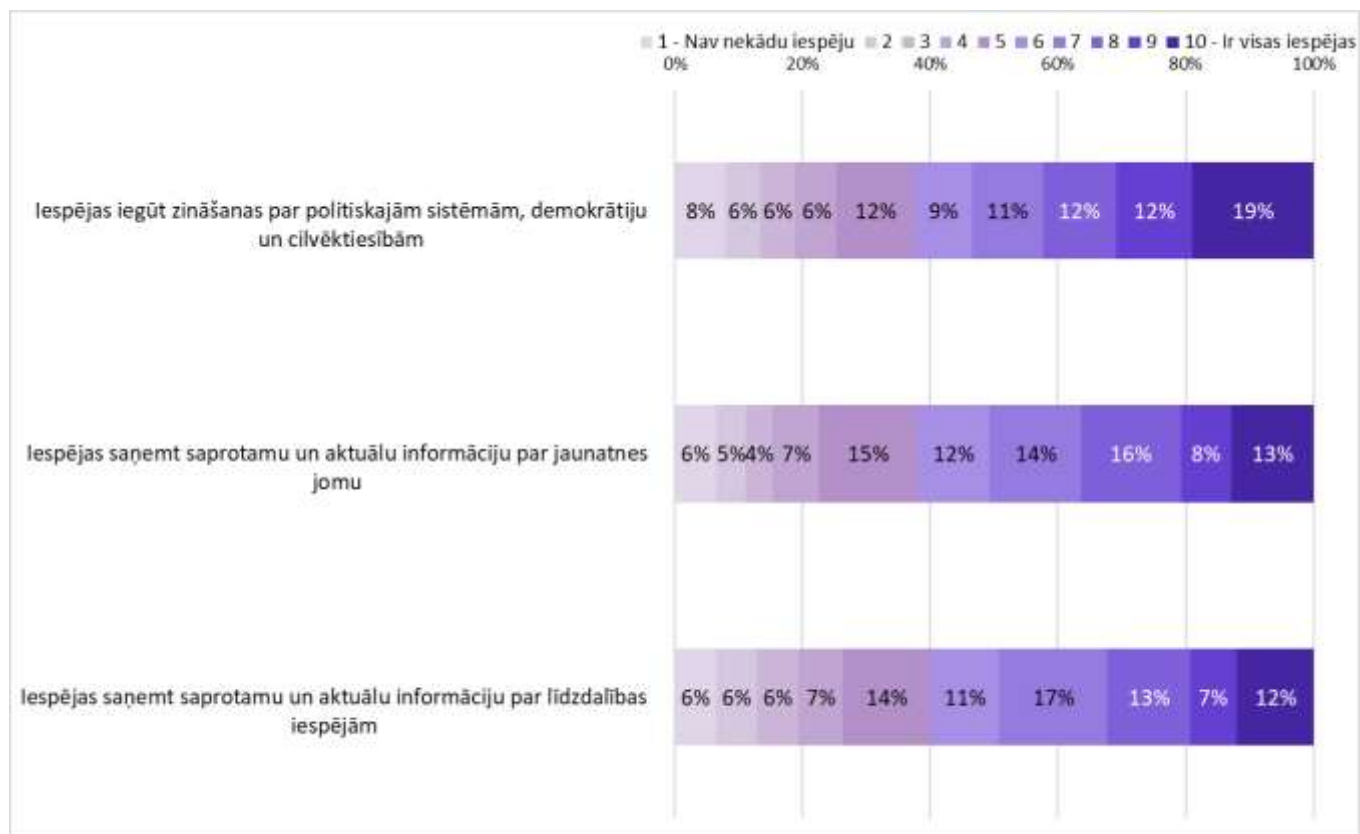
ar esošo situāciju (27,9 %), taču 25,7 % gadījumu respondenti norādījuši, ka iesaistīties sabiedriskās aktivitātēs motivē rūpes par Latvijas sabiedrību, valsti un līdzcilvēkiem. 4,9 % aptaujāto jauniešu norādījuši, ka iesaistei sabiedriskās aktivitātēs nemotivē nekas. Visretāk par motivāciju jaunieši norādījuši situāciju, kad nav cita ko darīt (1,1 %) un draugu, kas darbojas aktivitātēs, ietekme (3 % respondentu).

36 % aptaujas respondentu.

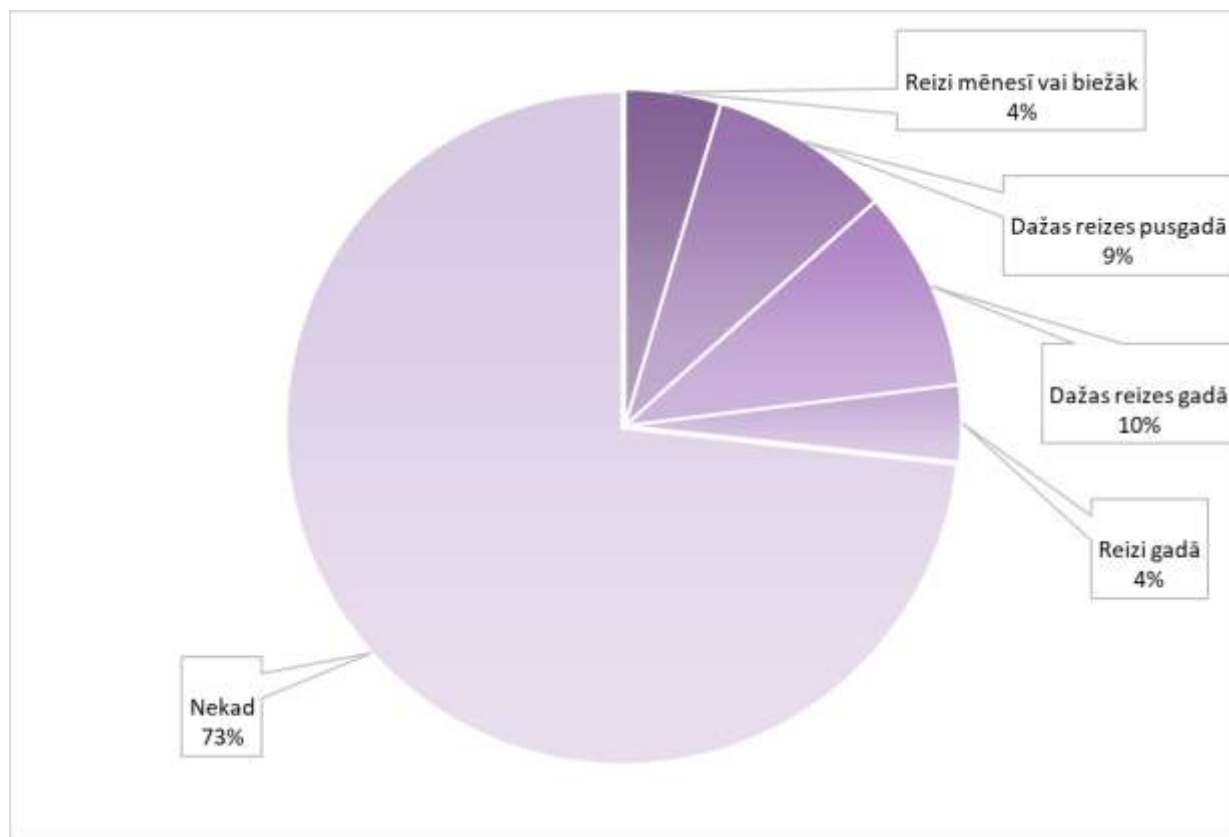
8. tabula. Jauniešu iesaistes un līdzdalības iespēju pašnovērtējums skalā no 1 “Nav nekādu iespēju” līdz 10 “Ir visas iespējas”. (n=243)

Vaicājot jauniešiem novērtēt savas iespējas iesaistei un līdzdalībai desmit ballu skalā, kur 1 – nav nekādu iespēju, bet 10 – ir visas iespējas, rezultāti rāda, ka respondenti visaugstāk novērtējuši iespējas veikt brīvprātīgo darbu (kā labas, teicamas un izcilas iespējas veikt brīvprātīgo darbu jaunieši novērtējuši 77 % gadījumu). 72 % aptaujāto jauniešu norādījuši, ka labas, teicamas un izcilas iesaistes iespējas ir jauniešu neformālās izglītības grupās. 65 % jauniešu norādījuši, ka labas, teicamas un izcilas iesaistes iespējas ir jauniešu un jaunatnes organizāciju darbā, kā arī paust un aizstāvēt savas intereses (65 %). 49 % jauniešu norādījuši, ka nav nekādu iespēju ietekmēt lēmumu pieņemšanu valsts līmenī, taču pašvaldību līmenī ietekmēt lēmumu pieņemšanas iespējas kā neesošas norādījuši

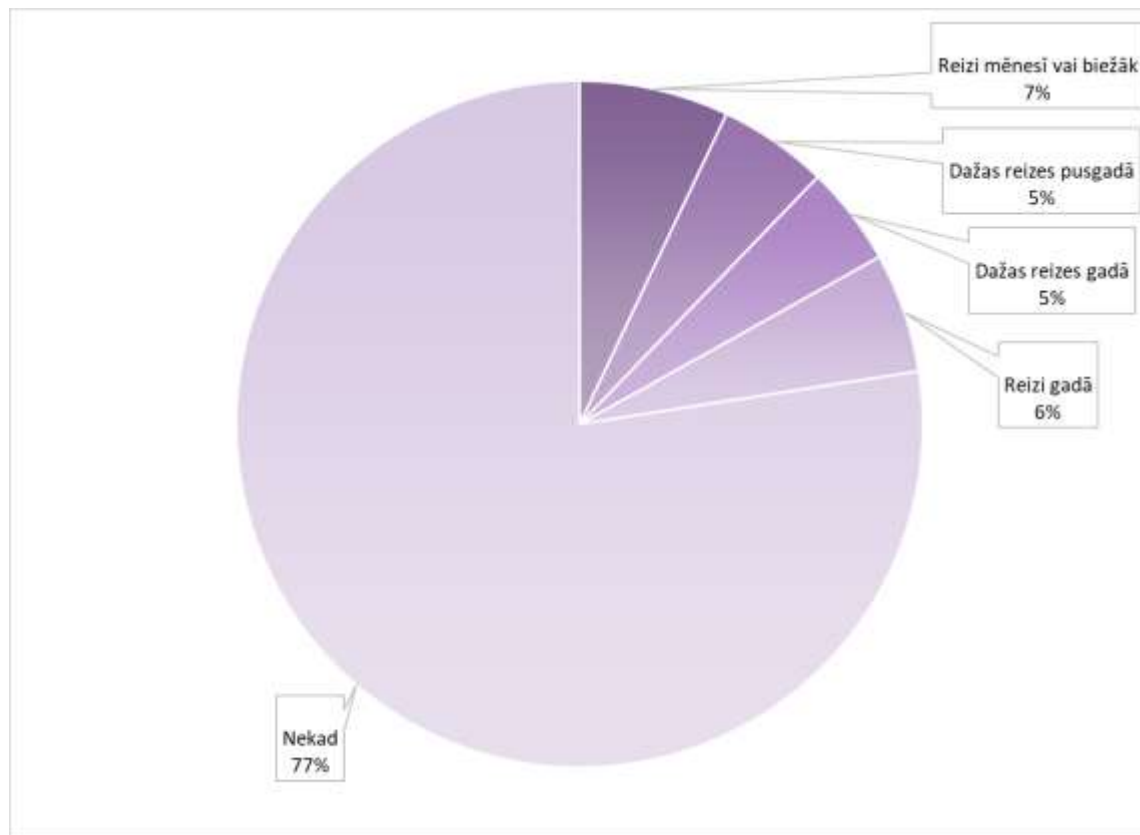
9. tabula. Jauniešu iespējas saņemt informāciju un iegūt zināšanas pašnovērtējums skalā no 1 “Nav nekādu iespēju” līdz 10 “Ir visas iespējas”. (n=217)

Vaicājot jauniešiem novērtēt savas iespējas saņemt informāciju un iegūt zināšanas desmit ballu skalā, kur 1 – nav nekādu iespēju, bet 10 – ir visas iespējas, rezultāti rāda, ka respondenti visaugstāk novērtējuši iespējas saņemt informāciju un zināšanas par politiskām partijām, demokrātiju un cilvēktiesībām – iespējas kā labas, teicamas un izcilas novērtējuši 54 % jauniešu. 51 % jauniešu atzīmējis, ka ir labas un izcilas iespējas saņemt saprotamu un aktuālu informāciju par jaunatnes jomu, taču par līdzdalības iespējām – 49 % jauniešu.

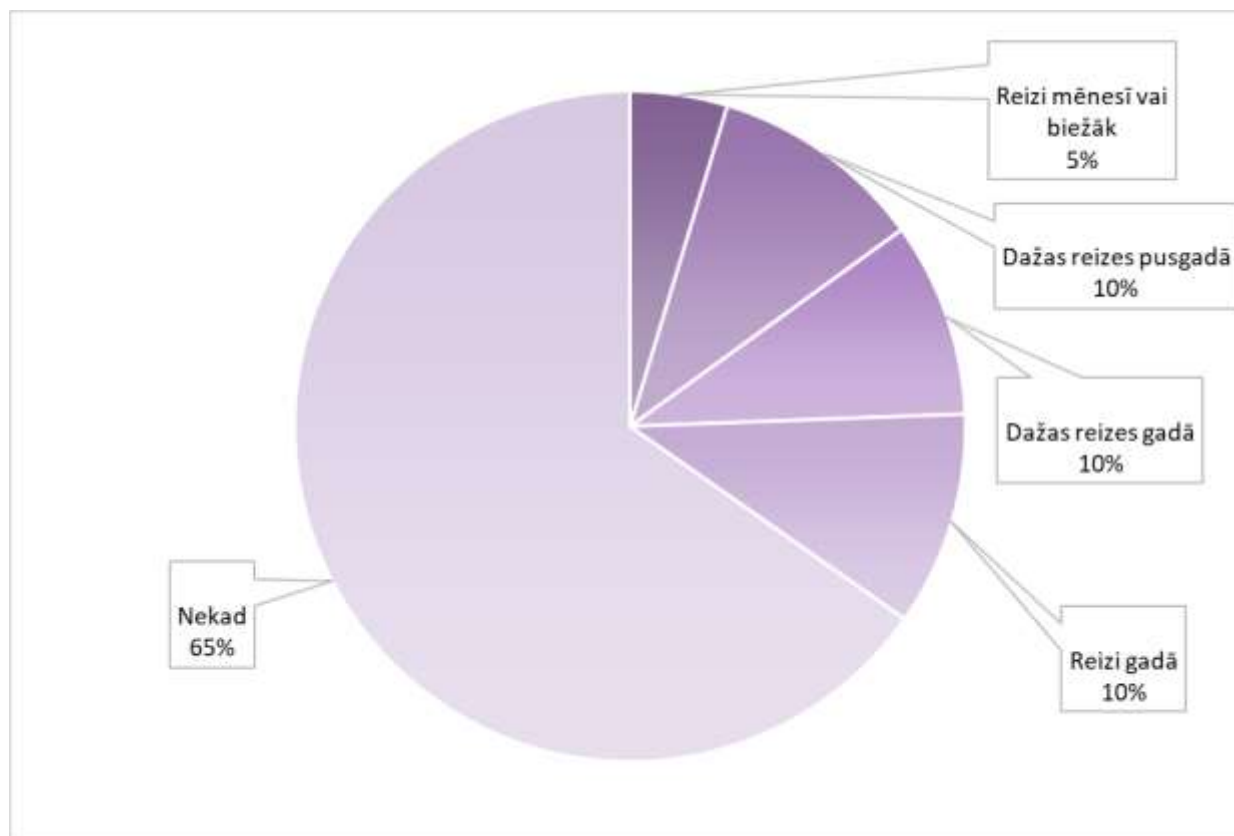
10. tabula. Interneta platformas www.jaunatneslietas.lv apmeklēšanas biežums pēdējā gada laikā, lai iegūtu informāciju par jaunatnes jomu. (n=217)

Lūdzot jauniešiem norādīt, cik bieži pēdējā gada laikā jaunieši apmeklēja Izglītības un zinātnes ministrijas platformu www.jaunatneslietas.lv, lai iegūtu informāciju par jaunatnes jomu, 73 % respondentu norādīja, ka interneta vietni nav apmeklējuši nekad. 4 % jauniešu interneta platformu www.jaunatneslietas.lv apmeklēja reizi mēnesī vai biežāk, 9 % jauniešu dažas reizes pusgadā, 10 % jauniešu dažas reizes gadā, taču 4 % jauniešu interneta platformu apmeklēja aptuveni reizi gadā.

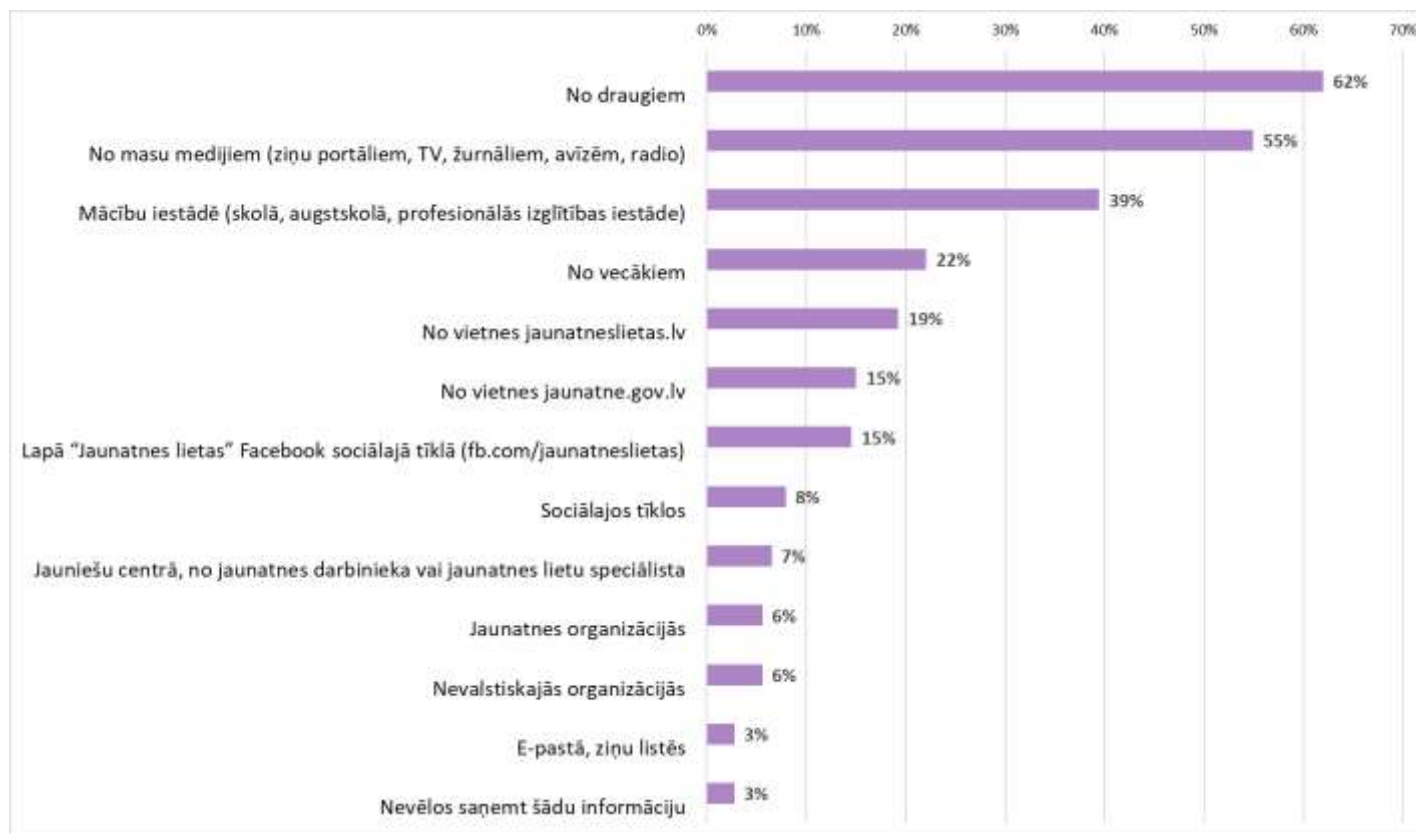
11. tabula. Lapas “Jaunatnes lietas” sociālo tīklu platformā *Facebook* (fb.com/jaunatneslietas) apmeklēšanas biežums pēdējā gada laikā, lai iegūtu informāciju par jaunatnes jomu. (n=213)

Lūdzot jauniešiem norādīt, cik bieži pēdējā gada laikā respondenti apmeklēja sociālo tīklu platformas “Facebook” Izglītības un zinātnes ministrijas lapu “Jaunatnes lietas”, lai iegūtu informāciju par jaunatnes jomu, 77 % jauniešu norādīja, ka platformu nav apmeklējuši nekad. 7 % jauniešu lapu “Jaunatnes lietas” sociālo tīklu platformā “Facebook” apmeklēja reizi mēnesī vai biežāk, 5 % jauniešu dažas reizes pusgadā, 5 % jauniešu dažas reizes gadā, taču 6 % jauniešu respondentu sociālo tīklu lapu apmeklēja aptuveni reizi gadā.

12. tabula. Interneta platformas jaunatne.gov.lv apmeklēšanas biežums pēdējā gada laikā, lai iegūtu informāciju par jaunatnes jomu. (n=213)

Lūdzot jauniešiem norādīt, cik bieži pēdējā gada laikā respondenti apmeklēja Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras interneta platformu jaunatne.gov.lv, lai iegūtu informāciju par jaunatnes jomu, 65 % respondentu atbildēja, ka platformu neapmeklēja nekad. 5 % aptaujas respondentu jauniešu interneta platformu jaunatne.gov.lv apmeklēja reizi mēnesī vai biežāk, 10 % platformu apmeklēja dažas reizes pusgadā, 10 % dažas reizes gadā, taču 10 % interneta platformu, lai iegūtu informāciju par jaunatnes jomu, apmeklēja aptuveni reizi gadā.

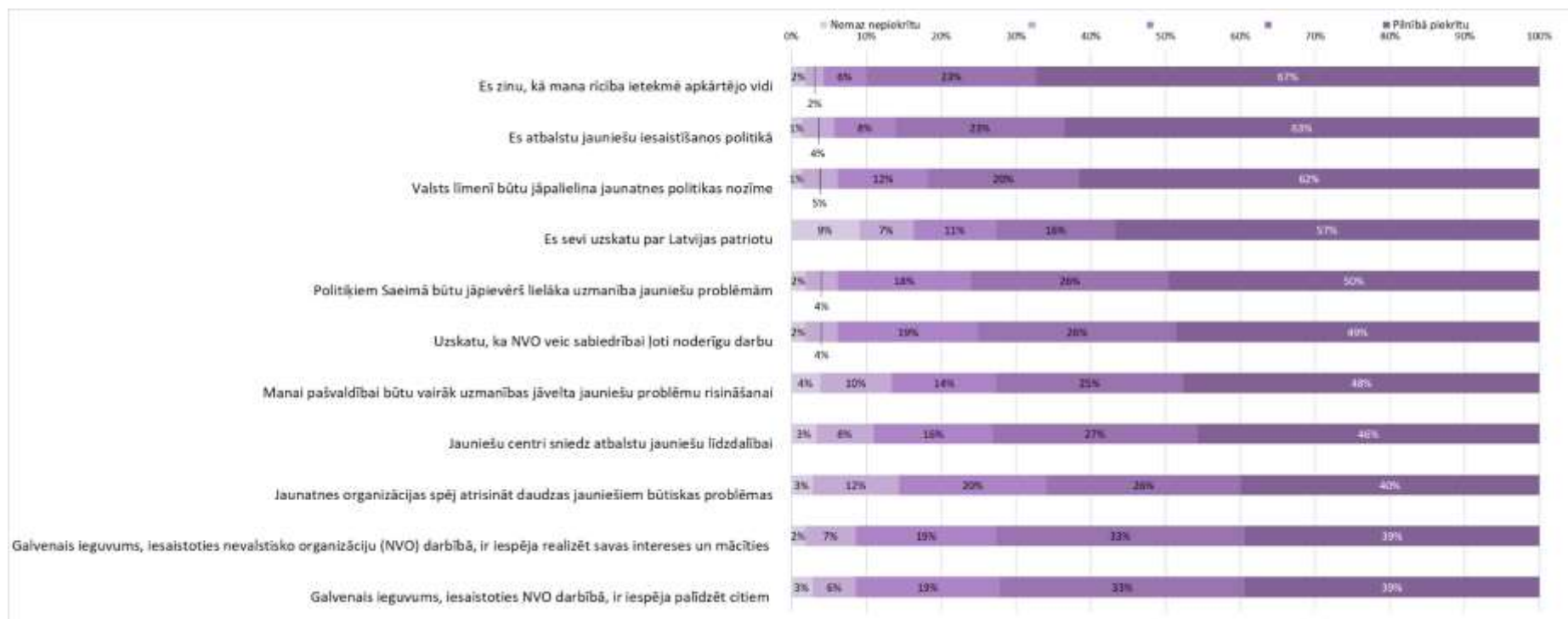

13. tabula. Jauniešu pašnovērtējums par ērtāko informācijas saņemšanas veidu par dažādiem projektiem, jauniešu iespējām, jaunatnes politiku valstī. (n=213)

Vaicājot respondentiem norādīt, kāds būtu visērtākais veids, lai saņemtu informāciju par dažādiem projektiem, jauniešu iespējām un jaunatnes politiku valstī, visbiežāk jaunieši norādījuši, ka informāciju visērtāk būtu iegūt no draugiem (62%). Otrās biežāk norādītais veids informācijas ieguvei par jaunatnes jomu norādīti masu mediji (šādu iespēju kā visērtāko atzīmējuši 55% jauniešu), pēcāk – mācību

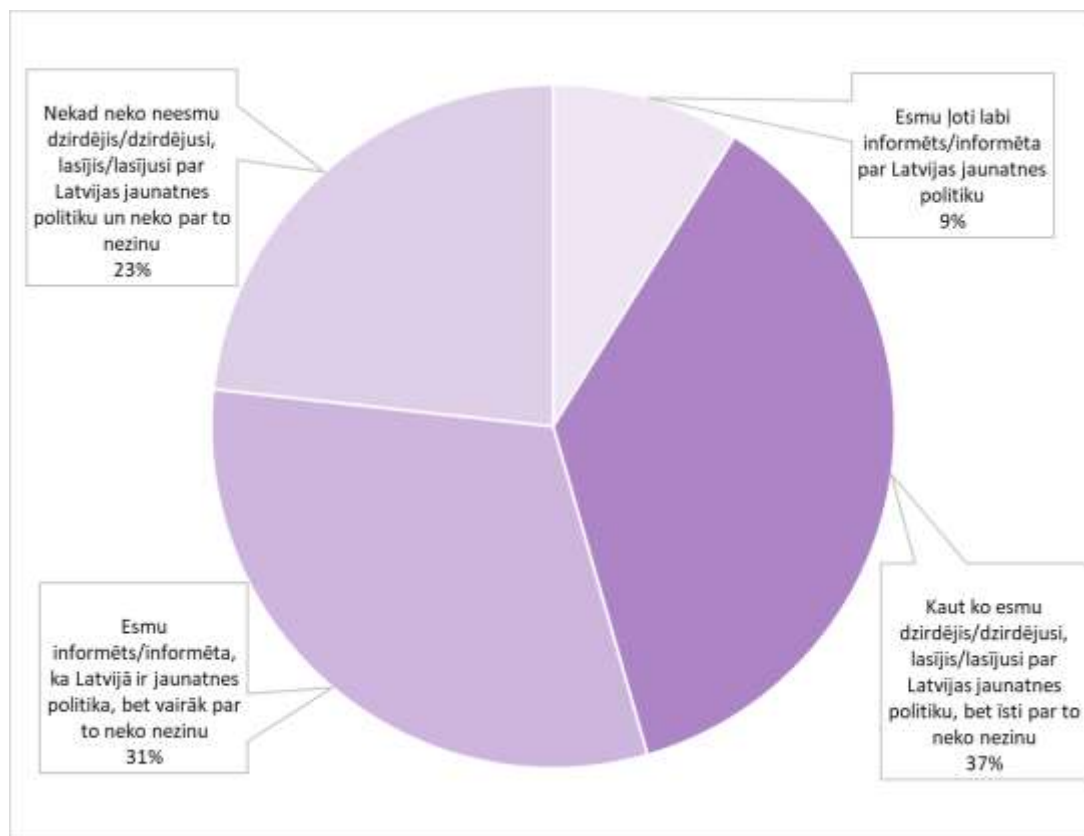
iestādēs (39%). Jauniešu vidū visērtāk informācijas ieguvei atzīmētas nevalstiskās organizācijas (6%), jaunatnes organizācijas (6%) un jauniešu centri, kā arī jaunatnes darbinieki (7%). Salīdzinot ar tabulām nr. 10, un 11, kur jauniešiem tika lūgts norādīt dažādu Izglītības un zinātnes ministrijas pārvaldībā esošu jaunatnes jomas platformu izmantošanas biežumu, iespējams secināt, ka jauniešu vidū tās nav izplatītas. Arī "Jaunatnes politikas īstenošanas plāna 2016.-2020. gadam starpposma izvērtējumā"³ iekļauta tēze par to, ka Izglītības un zinātnes ministrijas turētā interneta platforma www.jaunatneslietas.lv ir vairāk piemērota un aktuāla darbā ar jaunatni iesaistīto personu informācijas ieguvei, mazāk pašiem jauniešiem.

³ Izglītības un zinātnes ministrija. (2019). Jaunatnes politikas īstenošanas plāna 2016.-2020. gadam starpposma izvērtējums. Izgūts no: http://jaunatneslietas.lv/sites/default/files/2019-12/IZM_JPIP_Vidusposma_izv%C4%93rt%C4%93jums_2019.pdf

14. tabula. Jauniešu vērtējums par sabiedriskām aktivitātēm skalā no “Nemaz nepiekrītu” līdz “Pilnībā piekrītu”. (n=208)

Vaicājot jauniešiem novērtēt savu piekrišanu dažādiem ar iesaisti sabiedrības procesos saistītiem apgalvojumiem vērtēšanas skalā no “nemaz nepiekrītu” līdz “pilnībā piekrītu”, rezultāti rāda, ka lielākā daļa jauniešu jeb 67 % aptaujāto ir ziņojuši par to, kā viņu rīcība ietekmē apkārtējo vidi. 63 % jauniešu pilnībā atbalsta jauniešu iesaistīšanos politikā. 62 % aptaujāto uzskata, ka valsts līmenī jaunatnes politikas nozīme būtu jāpalielina.

15. tabula. Jauniešu informētība par Latvijas jaunatnes politiku. (n=202)

15. tabula par jauniešu informētību par Latvijas jaunatnes politiku rāda, ka jauniešu informētība par jaunatnes politiku Latvijā ir salīdzinoši neliela. Lielākā daļa aptaujas respondentu jeb 37 % norādījuši, ka par Latvijas jaunatnes politiku ir dzirdējuši, taču vairāk par to īsti neko nezina. 31 % jauniešu ir informēti par to, ka Latvijā valstī ir jaunatnes politika. 23 % jauniešu par jaunatnes politiku Latvijā nezina neko, taču vien 9 % jauniešu par jaunatnes politiku ir labi informēti. Šāda statistika ir cieši saistīta ar informācijas par jaunatnes politiku ieguves veidiem.

3. SAIKNE AR EIROPAS SAVIENĪBU

59 % aptaujāto jauniešu jūtas pilnībā piederīgi Eiropas Savienībai, lai gan Eiropas Savienības vērtības un darbības principus pilnībā izprot mazāks skaits jauniešu jeb 39 %. Kopumā jauniešu informētība par Eiropas Savienības jaunatnes politiku ir lielāka nekā par jaunatnes politiku Latvijā. Par Eiropas Savienības jaunatnes politiku nezina neko 26 % jauniešu (Latvijas – 23 %), 19 % jauniešu zina, ka Eiropas Savienībā ir izstrādāta jaunatnes politika (Latvijas – 31 %), 45 % jauniešu ir neliela izpratne par jaunatnes politiku Eiropas Savienībā (Latvijas – 37 %), taču ļoti labi informēti par to ir 10 % aptaujāto jauniešu (par Latvijas politiku ļoti labi informēti ir 9 % jauniešu).

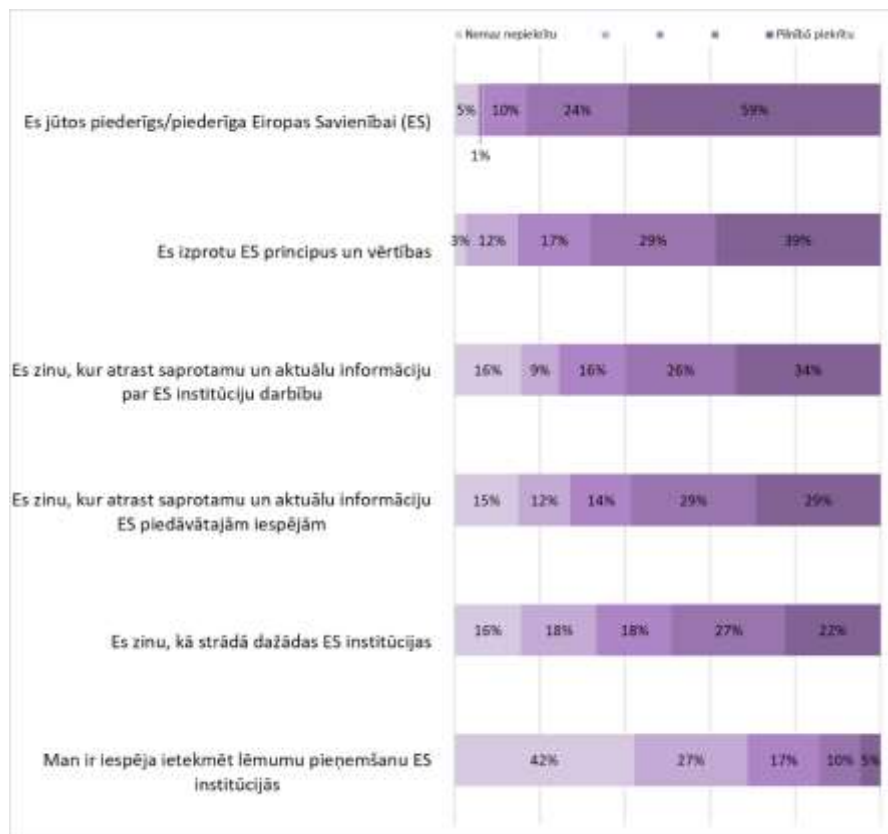
Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijā 2019.–2027. gadam⁴ minētos 11 Jaunatnes mērķus jaunieši kopumā vērtē kā vienlīdz ļoti svarīgus. Prioritāra jauniešiem ir kvalitatīva mācīšanās (8. mērķis), nodarbinātība (7. mērķis), iekļaujošas sabiedrības veide (3. mērķis), ilgtspējīga, dabai draudzīga dzīvesveida piekopšana (10. mērķis), kā arī dzimumu līdztiesība (Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijas 2019.–2027. gadam 2. mērķis).

Aptaujas dati liecina, ka jauniešu Latvijā dalība starptautiskos pasākumos ir neliela. 59 % jauniešu norāda, ka starptautiskās aktivitātēs aizvadītā gada laikā nav iesaistījušies. Kā šķērslis iesaistei starptautiskās aktivitātēs jaunieši visbiežāk min informācijas trūkumu jeb nezināšanu (42 %) vai informācijas nesaprotamību (30 %). 29 % jauniešu norāda, ka šķērslis dalībai starptautiska līmeņa aktivitātēs ir finanšu līdzekļu trūkums.

Iesaistes iespējas dažādās starptautiskās programmās jaunieši vērtē kā labas un viduvējas, jaunieši ir labi informēti par programmas “Erasmus+: Jaunatne darbībā” sniegtajām iespējām (77 %), zina par Erasmus+ mācību mobilitātes iespējām augstākās izglītības iestādēs (52 %), tāpat kā Erasmus+ profesionālās izglītības iestāžu audzēkļu un mācekļu mobilitātes iespējām (45 %).

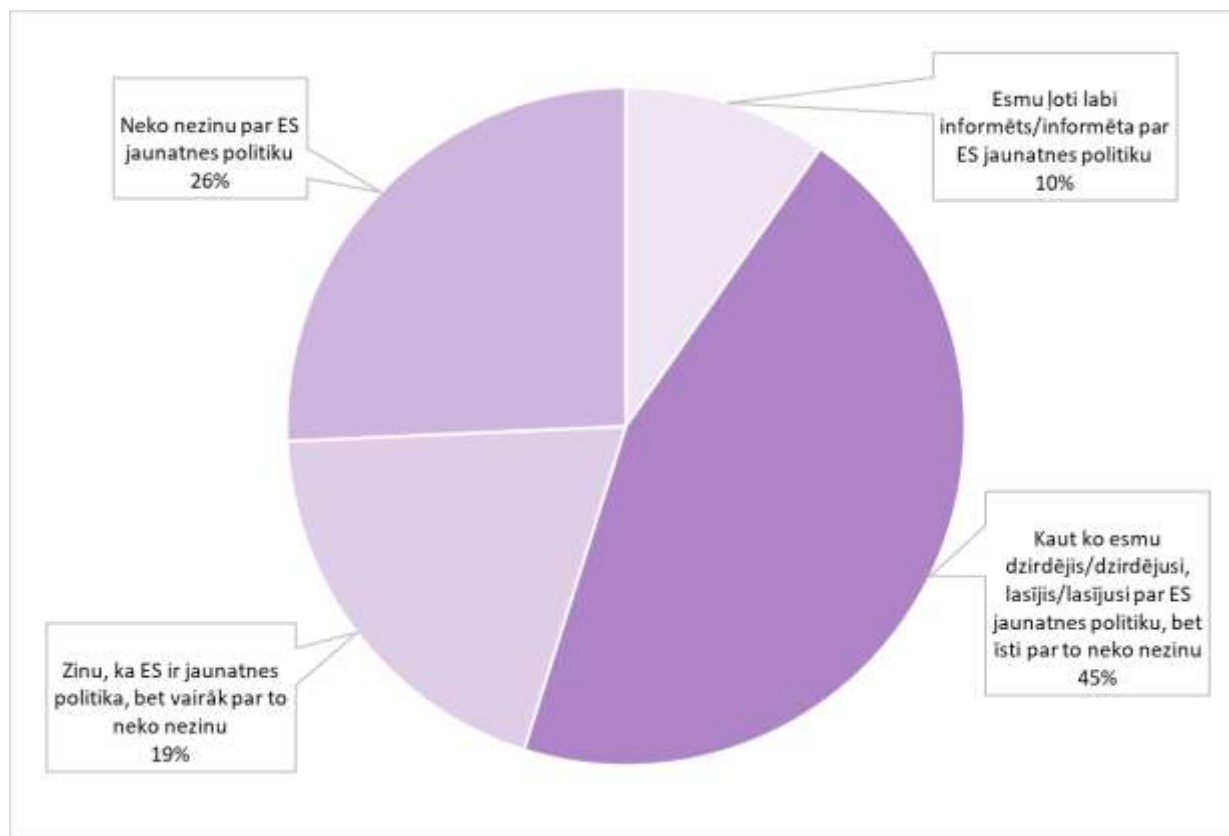
Starptautiskus projektus 2019. un 2020. gada laikā iesnieguši 17 % aptaujāto jauniešu. Vaicājot par šķēršļiem starptautisku projektu iesniegšanai, gandrīz puse aptaujāto jauniešu jeb 49 % norāda, ka par iespēju iesniegt projektu nav zinājuši. 20 % jeb vienai piektdaļai jauniešu starptautisku projektu iesniegšanas process šķiet sarežģīts, tikpat – pietrūkst zināšanas kvalitatīva projekta izstrādei, taču 18 % jauniešu informācija par starptautiska projekta iesniegšanas procedūru šķiet nepietiekama vai nesaprotama.

⁴ Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis. (2018). Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam. Tiešsaistē: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A42018Y1218%2801%29>

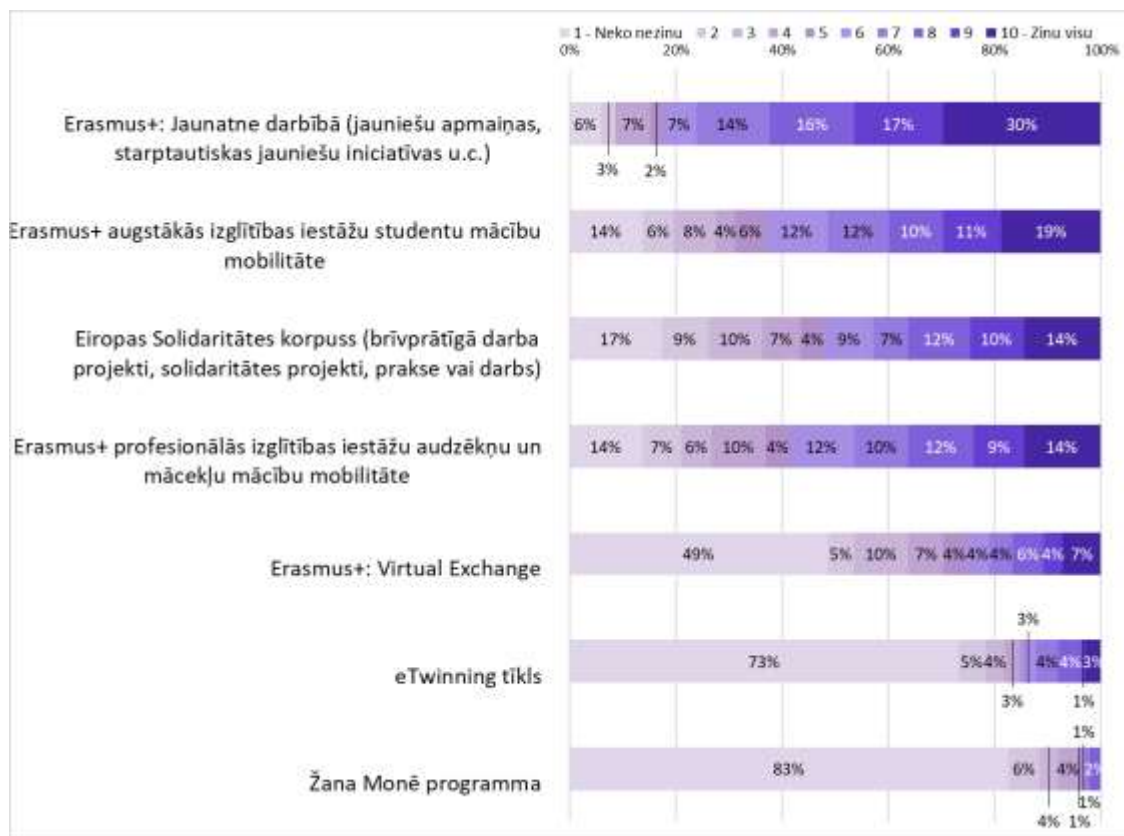
16. tabula. Jauniešu vērtējums procesiem Eiropas Savienībā skalā no “Nemaz nepiekrītu” līdz “Pilnībā piekrītu”. (n=147)

Vaicājot jauniešiem novērtēt savu piekrišanu dažādiem apgalvojumiem par Eiropas Savienību vērtēšanas skalā no “nemaz nepiekrītu” līdz “pilnībā piekrītu”, lielākā daļa jauniešu jeb 59 % norādījuši, ka jūtas pilnībā piederīgi Eiropas Savienībai, savukārt pilnīga izpratne par Eiropas Savienības principiem un vērtībām ir 39 % aptaujāto jauniešu. 22 % jauniešu ir ziņojuši par to, kā strādā dažādas Eiropas Savienības institūcijas. Lielākā daļa jeb 42 % jauniešu uzskata, ka viņiem nav nekādu iespēju ietekmēt Eiropas Savienības institūciju lēmumus.

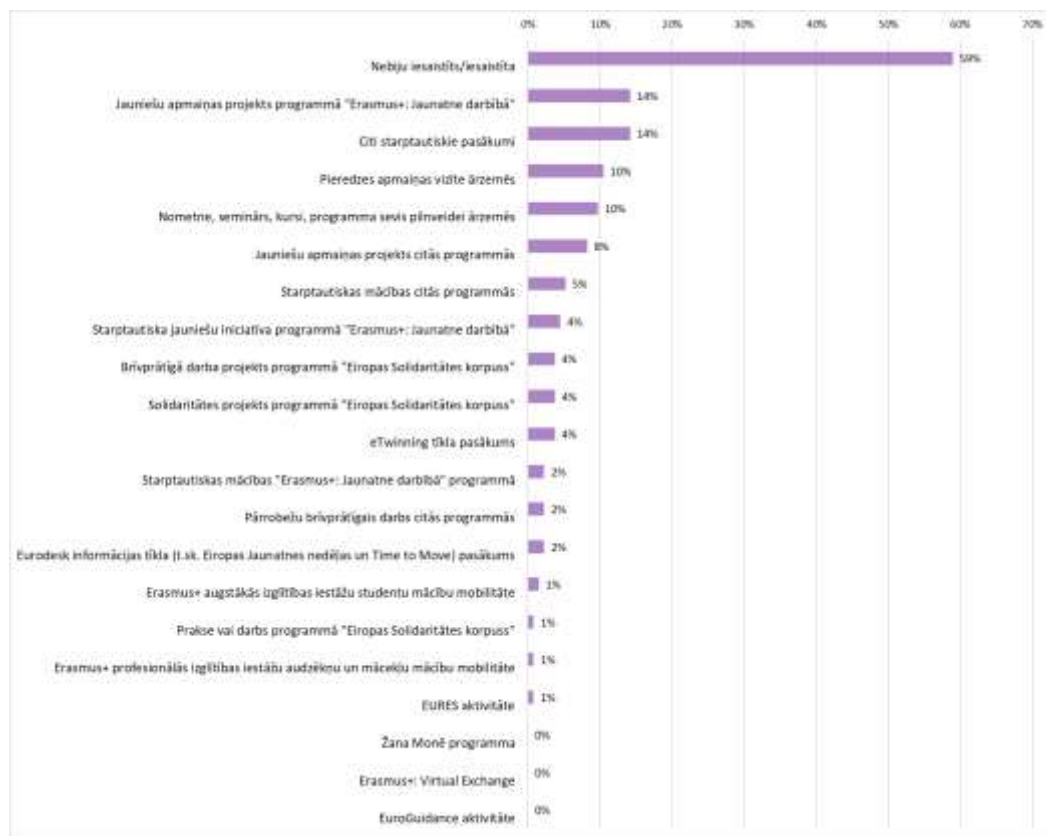
17. tabula. Informētība par Eiropas Savienības (ES) jaunatnes politiku. (n=144)

Lūdzot respondentiem novērtēt savu informētību par Eiropas Savienības jaunatnes politiku, lielākā daļa respondentu jeb 45 % atzīmējuši, ka par jaunatnes politiku Eiropas Savienībā ir dzirdējuši vai lasījuši, taču daudz par to nezina. 19 % ir informēti par to, ka Eiropas Savienībā ir jaunatnes politika, taču vairāk neko par to nezina. 26 % par Eiropas Savienības jaunatnes politiku nezina neko. Vien 10 % respondentu jauniešu ir par to ļoti labi informēti. 16. tabulā norādītā statistika par to, ka 42 % aptaujāto jauniešu uzskata, ka viņiem nav iespēju ietekmēt Eiropas Savienībā pieņemtos lēmumus, ir jauniešu nelielās informētības par Eiropas Savienību un tās jaunatnes politiku sekas. Palielinot jauniešu informētību, jauniešiem rastos lielāks priekšstats un zināšanas par jauniešu iesaistes lēmumu pieņemšanas procesā dažādiem rīkiem Eiropas Savienībā.

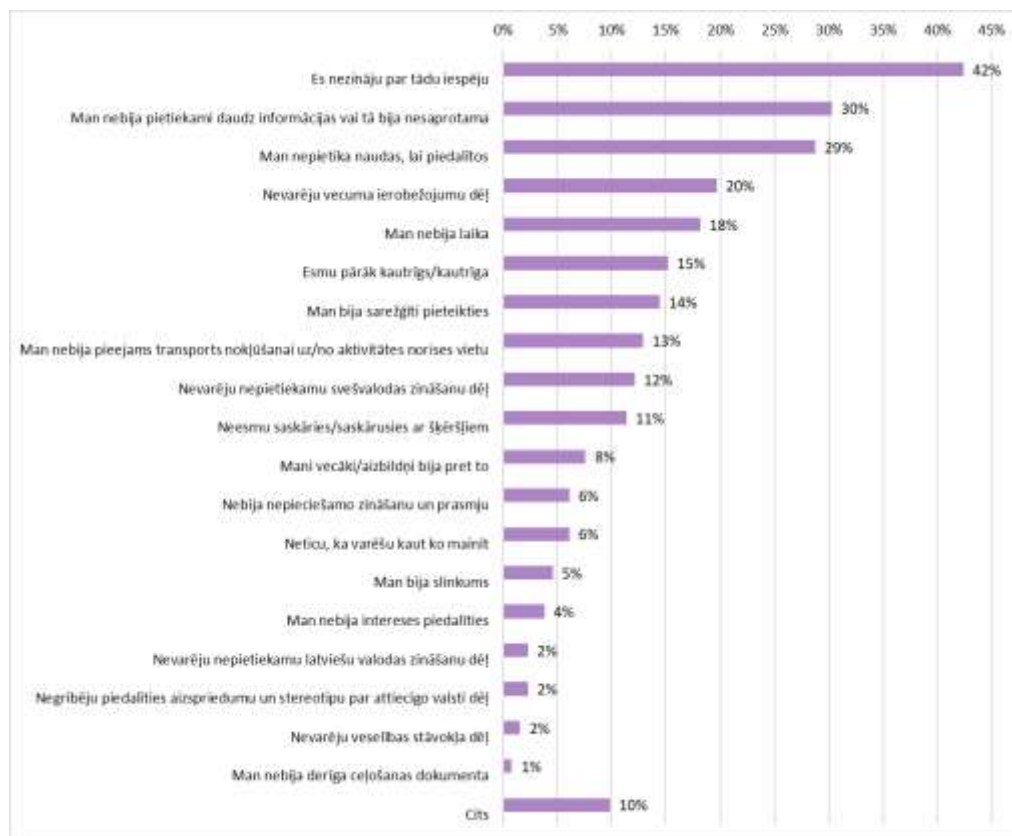
18. tabula. Jauniešu zināšanas par iesaistes iespējām starptautiskajās programmās skalā no “Neko nezinu” līdz “Zinu visu”. (n=138)

Vaicājot jauniešiem novērtēt dažādas iesaistes iespējas starptautiskajās programmās 10 ballu skalā, kur 1 – neko nezinu, bet 10 – zinu visu, rezultāti rāda, ka vislabāk jaunieši ir informēti par iespēju iesaistīties programmā “Erasmus+: Jaunatne darbībā”, kur kopumā labu, teicamu un izcilu informētību norādījuši 77 % jauniešu. Tāpat jaunieši ir informēti par Erasmus+ augstākās izglītības iestāžu studentu mācību mobilitātes iespējām (52 % jauniešu), Eiropas Solidaritātes korpusa programmas iespējām (43 %) un Erasmus+ profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu un mācekļu mobilitātes iespējām (45 %). Rezultāti rāda, ka lielākā daļa aptaujāto jauniešu nezina neko par Žana Monē programmu (83 %) un eTwinning Eiropas skolu sadarbības tīkla aktivitātēm (73 % jaunieši snieguši atbildi “neko nezinu”).

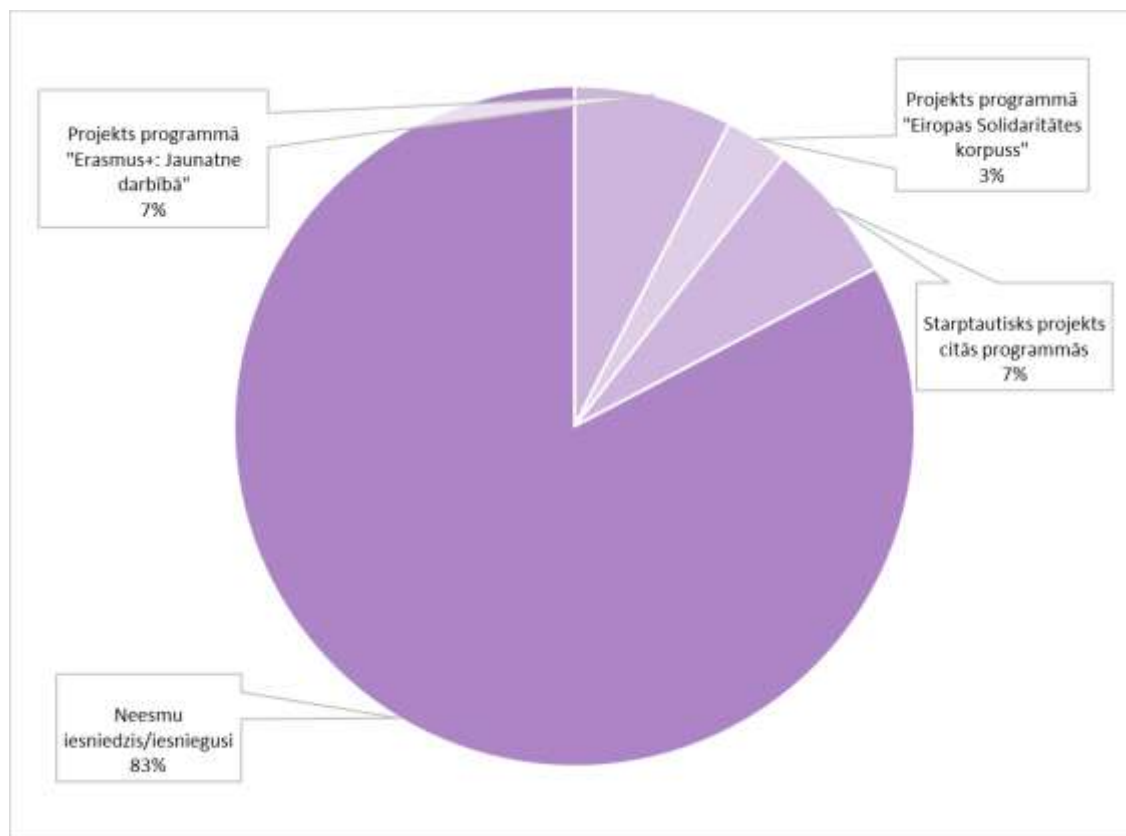
19. tabula. Dalība starptautiskos pasākumos pēdējā gada laikā. (n=134)

Lūdzot aptaujas respondentiem norādīt, kādās starptautisku programmu aktivitātēs respondenti piedalījušies pēdējā gada laikā, lielākā daļa respondentu jeb 59 % jauniešu atzīmējuši, ka starptautisku programmu rīkotās aktivitātēs piedalījušies neesot. 14 % no aptaujātajiem jauniešiem norādījuši, ka gada laikā piedalījušies "Erasmus+: Jaunatne darbībā" jauniešu apmaiņas projektā un 10 % jauniešu piedalījušies pieredzes apmaiņas vizītē ārzemēs.

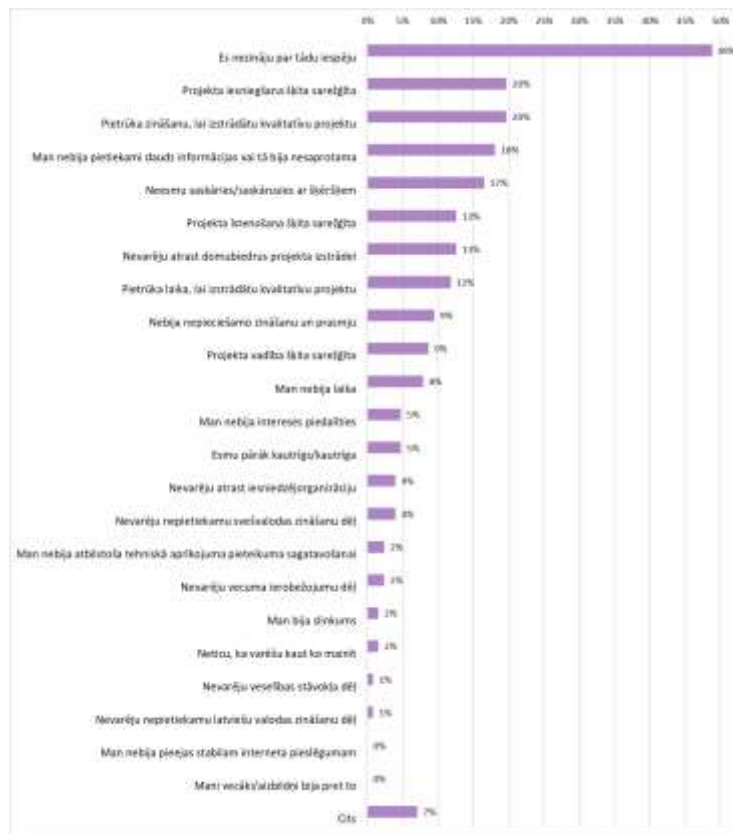
20. tabula. Šķēršļi, ar kādiem jaunieši saskaras, lai iesaistītos starptautiskajās aktivitātēs. (n=132)

Lūdzot jauniešiem norādīt, ar kādiem šķēršļiem viņi saskārušies, lai iesaistītos starptautiskajās aktivitātēs, visbiežāk jaunieši atbildējuši, ka par starptautiskām iesaistes iespējām nav zinājuši (42 %). 30 % aptaujāto jauniešu norādījuši, ka pieejamā informācija bijusi nepietiekama vai nesaprotama, 29 % jauniešu par šķēršli dalībai starptautiskajās aktivitātēs kļuvis finanšu līdzekļu trūkums.

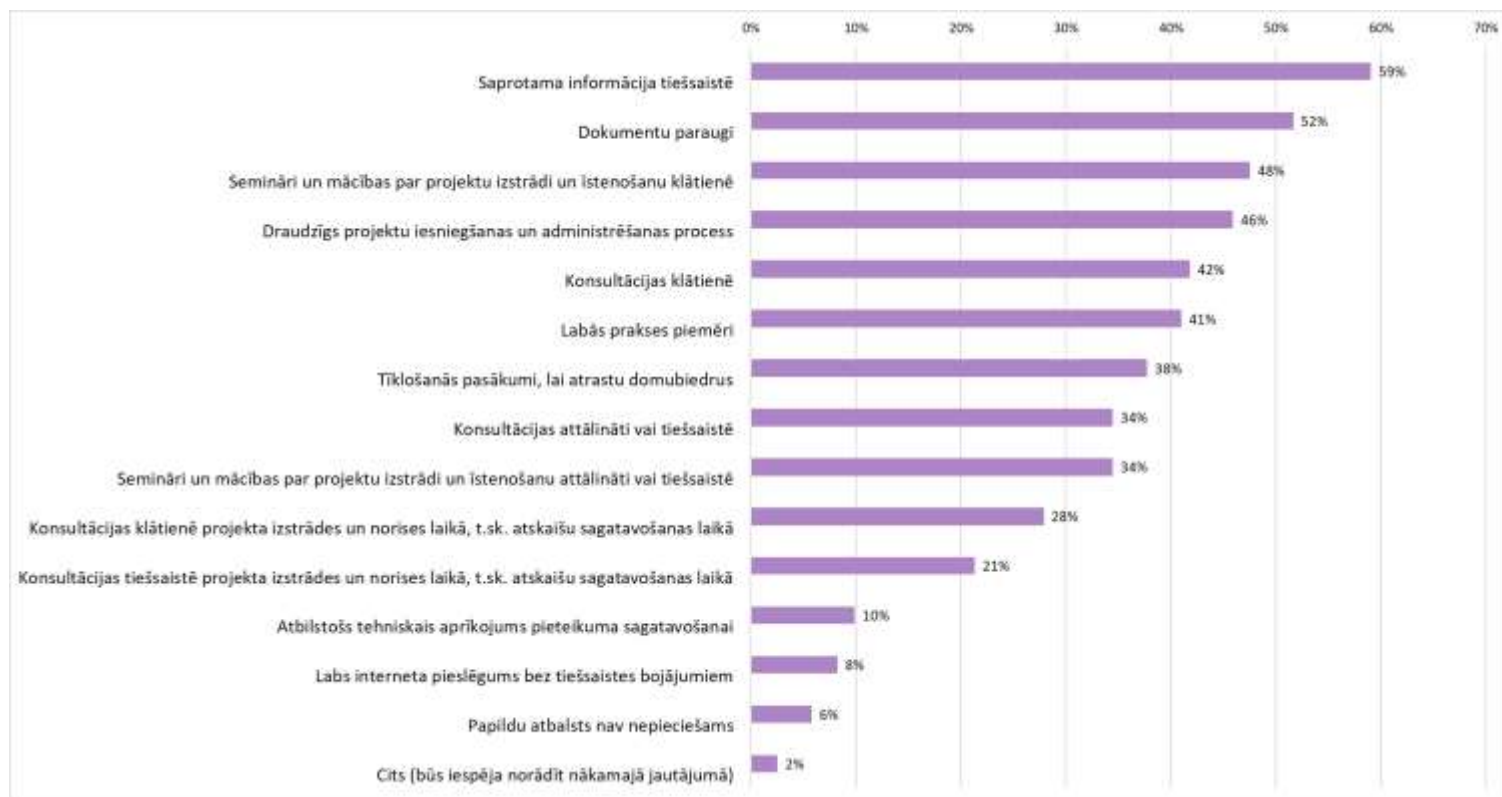
21. tabula. Jauniešu starptautisko projektu iesniegšana pēdējā gada laikā. (n=130)

Vaicājot jauniešiem, vai pēdējā gada laikā ticis iesniegts kāds starptautisks projekts, 83 % jauniešu norādījuši, ka projektu nav iesnieguši. 7 % jauniešu iesnieguši projektu programmā “Erasmus+: Jaunatne darbībā”, 3 % jauniešu izmantojuši programmas “Eiropas Solidaritātes korpuss” sniegtās iespējas, 7 % jauniešu iesnieguši starptautisku projektu kādā citā programmā.

22. tabula. Šķēršļi, ar kādiem jaunieši saskaras, lai iesniegtu starptautisku projektu. (n=127)

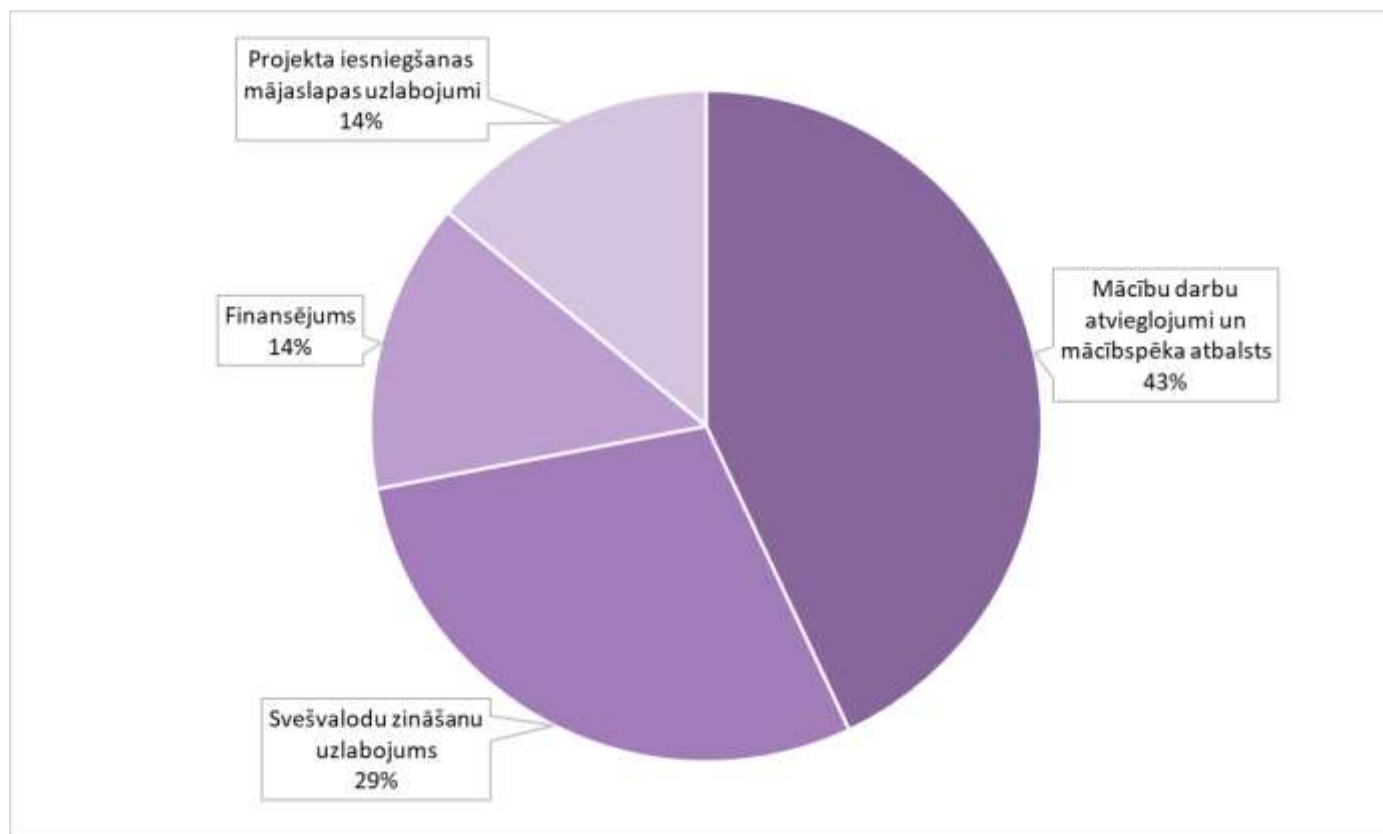
Lūdzot jauniešiem norādīt, ar kādiem šķēršļiem jaunieši saskārušies, lai iesniegtu starptautisku projektu, visbiežāk jaunieši atbildējuši, ka par šādu iespēju nav zinājuši (49 %). Vienai piektdaļai jauniešu jeb 20 % respondentu projekta iesniegšana šķitusi par sarežģītu, taču vēl piektdaļai jauniešu pietrūkušas zināšanas, lai izstrādātu projektu kvalitatīvi. Vien 17 % jauniešu atzinuši, ka ar šķēršļiem starptautiska projekta iesniegšanā nav saskārušies.

23. tabula.
Nepieciešamais atbalsts jauniešiem, lai iesniegtu starptautisku projektu.
 (n=122)

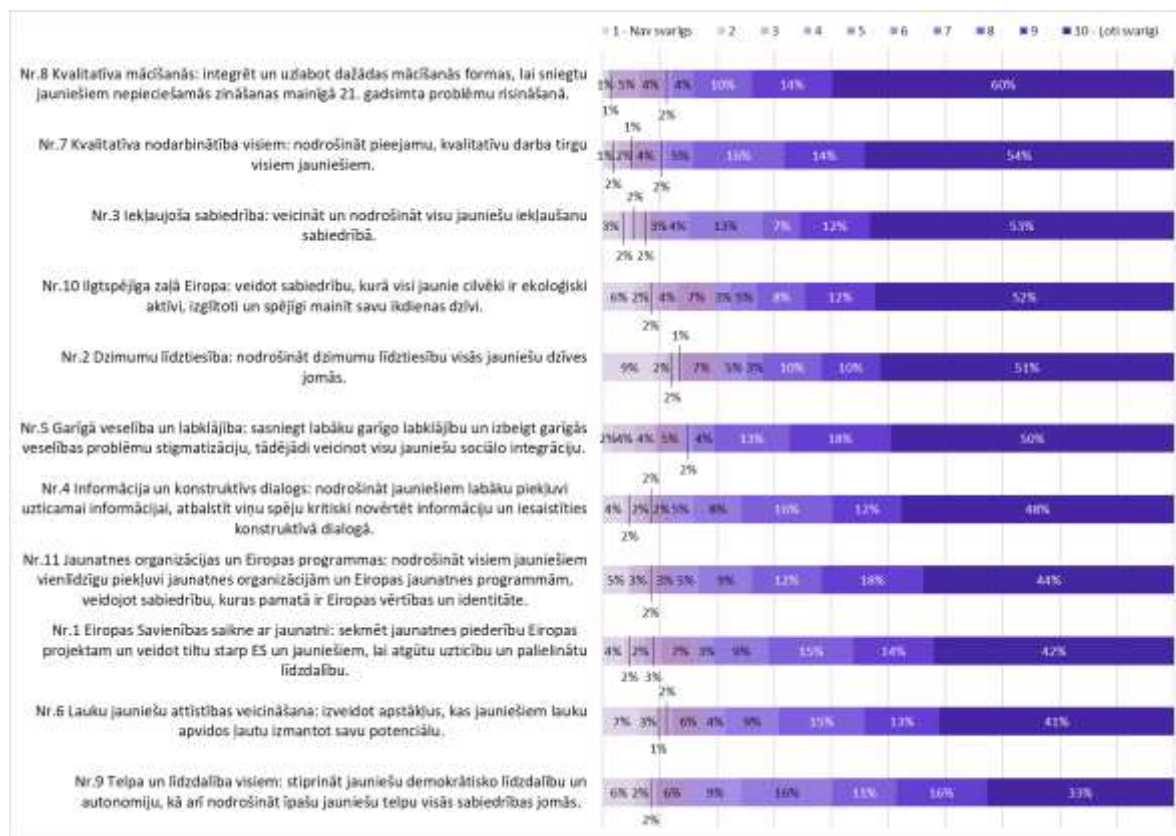
Vaicājot jauniešiem norādīt, kāda veida atbalsts būtu nepieciešams, lai iesniegtu starptautisku projektu, vairāk nekā puse jauniešu jeb 59 % norādījuši, ka būtu nepieciešama saprotamas informācijas pieeja tiešsaistē un projektu iesniegšanas dokumentu paraugi (52 %). Gandrīz viena puse aptaujāto respondentu norāda, ka būtu nepieciešamas

klātienē mācības par projektu izstrādi un īstenošanu (48 %), kā arī klātienē konsultācijas (42 %). Gandrīz puse aptaujāto norāda, ka projektu iesniegšanas un administrēšanas procesam būtu jābūt draudzīgākam (46 %), sniedzot labās prakses piemērus (41 %). 10 % jauniešu būtu nepieciešams tehniskais aprīkojums projekta pieteikuma sagatavošanai un labs interneta pieslēgums.

23.1. tabula. Nepieciešamais atbalsts jauniešiem, lai iesniegtu starptautisku projektu, ja 23. tabulā izvēlēta atbilde “Cits” (atvērtais jautājums). (n=7)

Lūdzot jauniešiem norādīt, kāds atbalsts būtu nepieciešams, lai veiksmīgi izstrādātu un iesniegtu starptautisku projektu, visbiežāk jaunieši norādījuši, ka būtu nepieciešami mācību darbu atvieglojumi un mācībspēku atbalsts, pretimnākšana, šādu atbildi sniedzot 43 % jauniešu. Gandrīz trešā daļa jauniešu, kas snieguši atbildes uz jautājumu norādījuši, ka būtu nepieciešams uzlabot svešvalodu zināšanas (29 %).

24. tabula. Eiropas Jaunatnes mērķu 2019-2027 nozīme jauniešu dzīvē. Vērtējums skalā no 1 “Nav svarīgs” līdz 10 “Ļoti svarīgs”. (n=102)

Vaicājot jauniešiem novērtēt dažādu Eiropas Jaunatnes mērķu 2019.-2027. gadam nozīmi 10 ballu skalā, kur 1 – nav svarīgs, bet 10 – ļoti svarīgs, rezultāti rāda, ka svarīgākais Eiropas Jaunatnes mērķis jauniešu vidū ir kvalitatīva mācīšanās, kuru vismaz ar 7 ballēm novērtējuši 88 % jauniešu. 89 % jauniešu ar vismaz 7 ballēm novērtējuši Eiropas Jaunatnes 7. mērķi par kvalitatīvu nodarbinātību, 85 % jauniešu ar vismaz 7 ballēm novērtējuši 3. mērķi par iekļaujošu sabiedrību. Kopumā 24. tabula rāda, ka jauniešiem nozīmīgi ir visi Eiropas Jaunatnes mērķi 2019.-2027. gadam, jo ar vismaz 7 ballēm aptaujas respondenti novērtējuši visu mērķu svarīgumu.

4. ATBALSTS

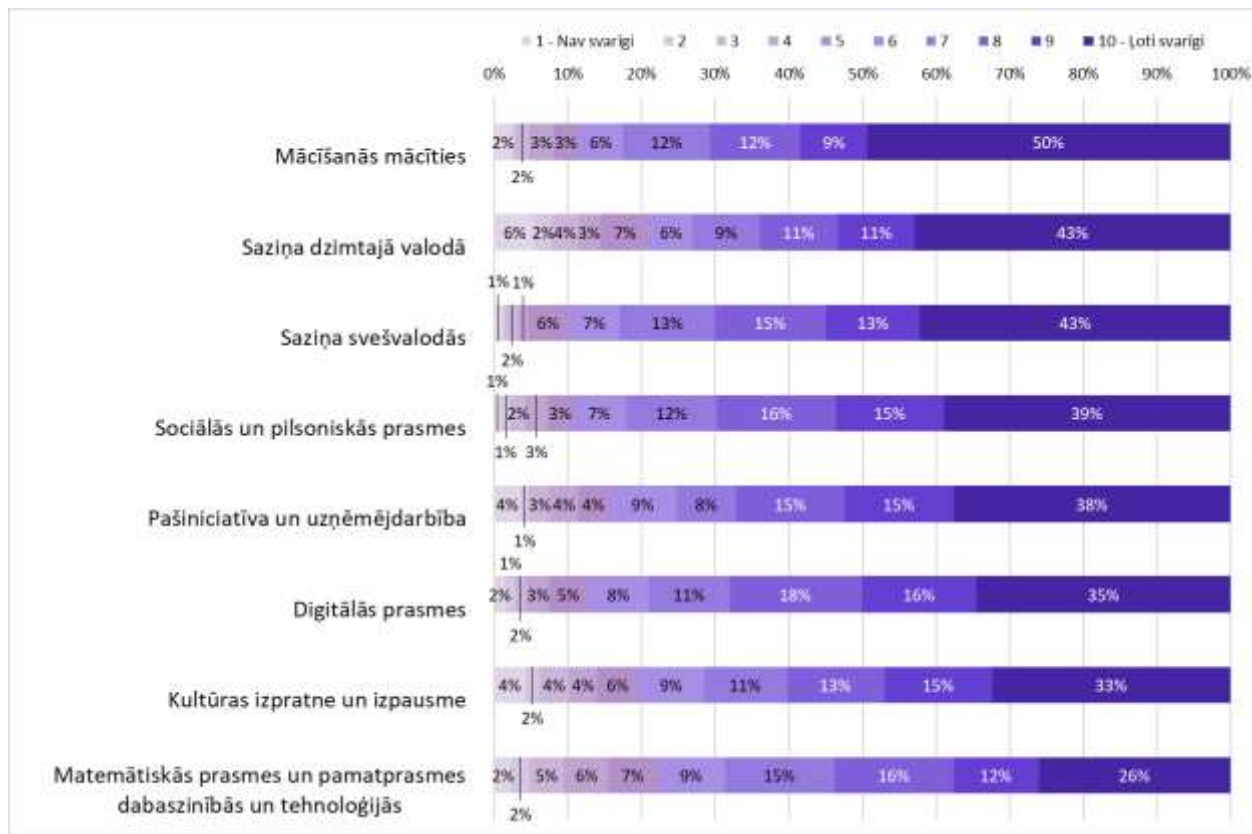
Lūkojot jauniešu brīvā laika pavadīšanas veidus, laika pavadīšana jaunatnes organizācijā vai jauniešu centrā nav izplatīta. 64 % aptaujāto jauniešu norāda, ka jaunatnes organizācijā uzturas reti vai neuzturas nemaz, bet jauniešu centrā uzturas reti vai neuzturas 72 % jauniešu. Visbiežāk jaunieši savu brīvo laiku izvēlas pavadīt mājās, dabā vai izglītības iestādē, nedaudz mazāk – sportojot. 87 % jauniešu ir labas iespējas iegūt kvalitatīvu vidējo izglītību, nodarboties ar sev tīkamu sporta veidu (64 %) un labi pavadīt brīvo laiku (61 %). Viszemāk respondenti jaunieši vērtē savas dzīvesvietas tuvumā iespējas atrast labu darbu (37 %) un gūt finansiālus panākumus (39 %). Vaicājot, kādas iespējas pavadīt brīvo laiku jaunieši vēlētos dzīvesvietas tuvumā, visbiežāk tiek minēta aktīvā atpūta dabā – 26 % jauniešu norāda, ka vēlētos tuvumā dažādu āra sporta veidu ierīkotas vietas, tostarp skeitparku un skrituļparku, celiņus ritenbraukšanai, āra futbolu, volejbola laukumu, basketbola laukumu.

Aptaujas dati rāda, ka jauniešu centrs dzīvesvietas tuvumā ir 56 % aptaujāto jauniešu, regulāri to apmeklējot 16 % jauniešu. Jaunatnes organizācija dzīvesvietas tuvumā ir 46 % jauniešu. Jauniešu centros un jaunatnes organizācijās jauniešiem ir nozīmīgi lietderīgi pavadīt laiku (78 %) un gūt atbalstu ideju realizēšanai (70 %). 65 % jauniešu ir svarīgi jauniešu centros un organizācijās saņemt psihologa konsultācijas un palīdzību krīžu gadījumos (63 %).

Mazāk nekā puse jauniešu jeb 48 % uzskata, ka ir labas iespējas dzīvesvietas tuvumā saņemt palīdzību krīžu gadījumā, tomēr visbiežāk jaunieši norādījuši, ka palīdzību lūgtu draugiem (66 %) un ģimenei (48 %). Bērnu un pusaudžu uzticības tālruni 116111 kā palīdzības resursu krīzes situācijā norāda vien 8 % jauniešu, vēl retāk minot palīdzības lūgšanu jaunatnes organizācijā vai jauniešu centrā.

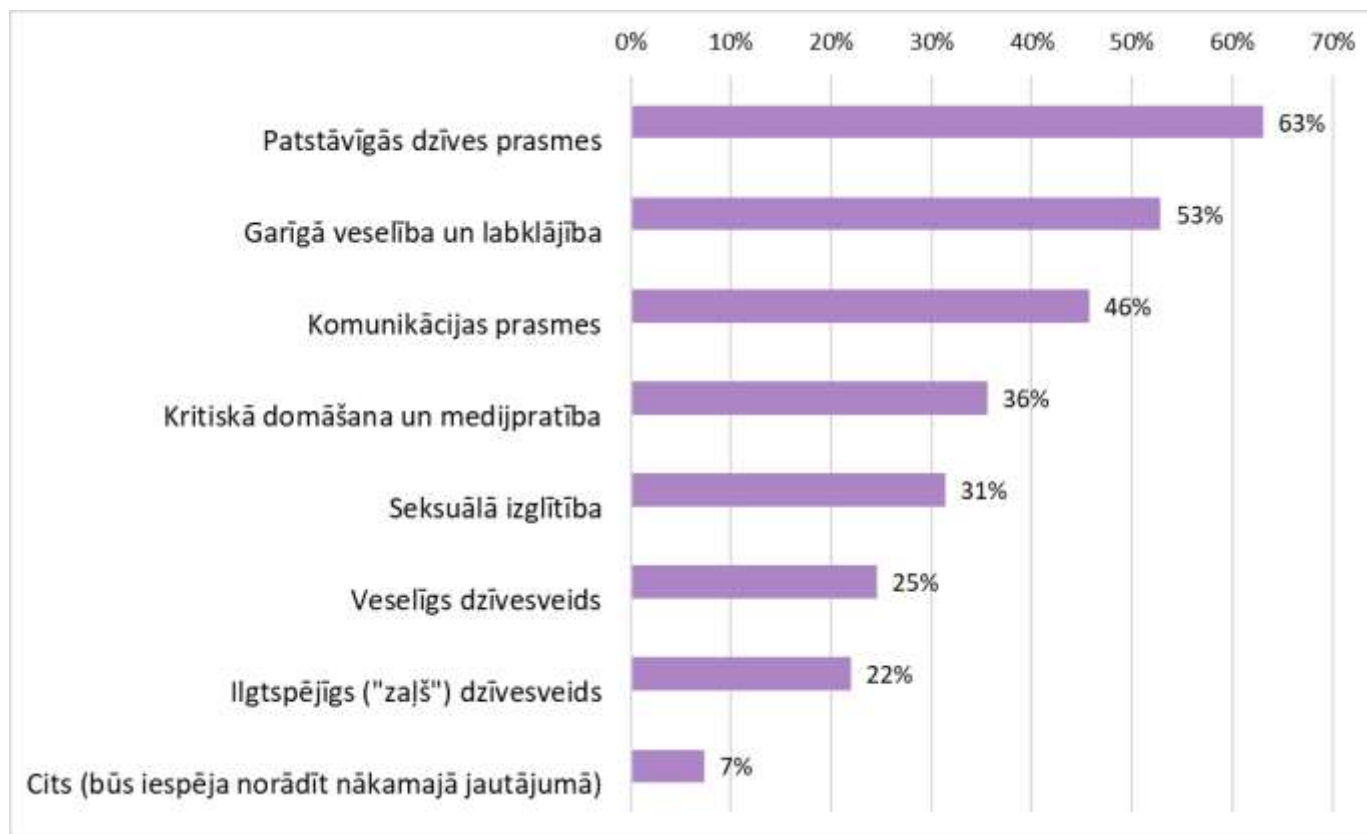
68 % aptaujāto jauniešu ir saskārušies ar diskrimināciju. Gandrīz trešdaļa jauniešu jeb 29 % ir saskārušies ar diskrimināciju dzimuma vai dzimtes dēļ, tikpat – mantiskā stāvokļa dēļ, gandrīz viena piektdaļa jauniešu saskārušies ar diskrimināciju seksualitātes dēļ. 13 % jauniešu saskārušies ar diskrimināciju tā iemesla dēļ, ka dzīvo laukos, veselības stāvokļa dēļ, etniskās izcelsmes dēļ. Visbiežāk diskriminējoša darbība notiek izglītības iestādēs.

Ar emocionālu pazemošanu vai izsmiešanu interneta vidē saskārušies ir 75 % jauniešu. 45 % jauniešu to ir novērojuši, 27 % jauniešu izjutuši paši, taču 1 % aptaujāto jauniešu mēdz izsmiet vai aizskart internetā citus.

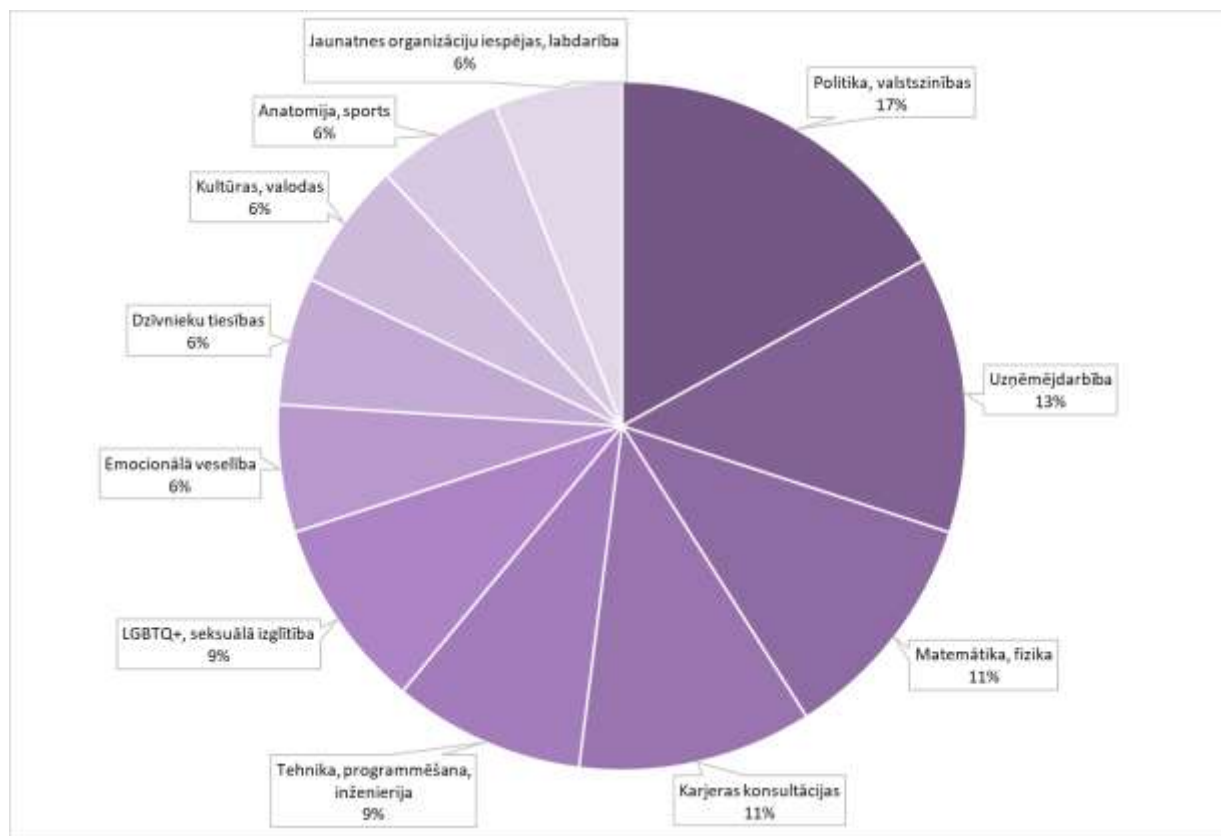
25. tabula. Kompetenču attīstības nozīme. Vērtējums skalā no “Nav svarīgi” līdz “Ļoti svarīgi”. (n=454)

Vaicājot jauniešiem norādīt, kādas kompetences būtu svarīgi attīstīt 10 ballu skalā, kur 1 – nav svarīgi, bet 10 – ļoti svarīgi, visbiežāk ar vismaz 7 (septiņām) ballēm jaunieši respondenti novērtējuši spēju mācīties (83 %). 74 % aptaujas respondentu kā svarīgu un ļoti svarīgu norādījuši spēju sazināties dzimtajā valodā, taču 84 % ar vismaz 7 (septiņām) ballēm novērtējuši spēju sazināties svešvalodās. 82 % jauniešu nozīmīga šķiet sociālo un pilsonisko prasmju attīstīšana. Kopumā 25. tabula rāda, ka dažādu saziņas un spēju prasmju attīstīšana jauniešiem šķiet nozīmīga.

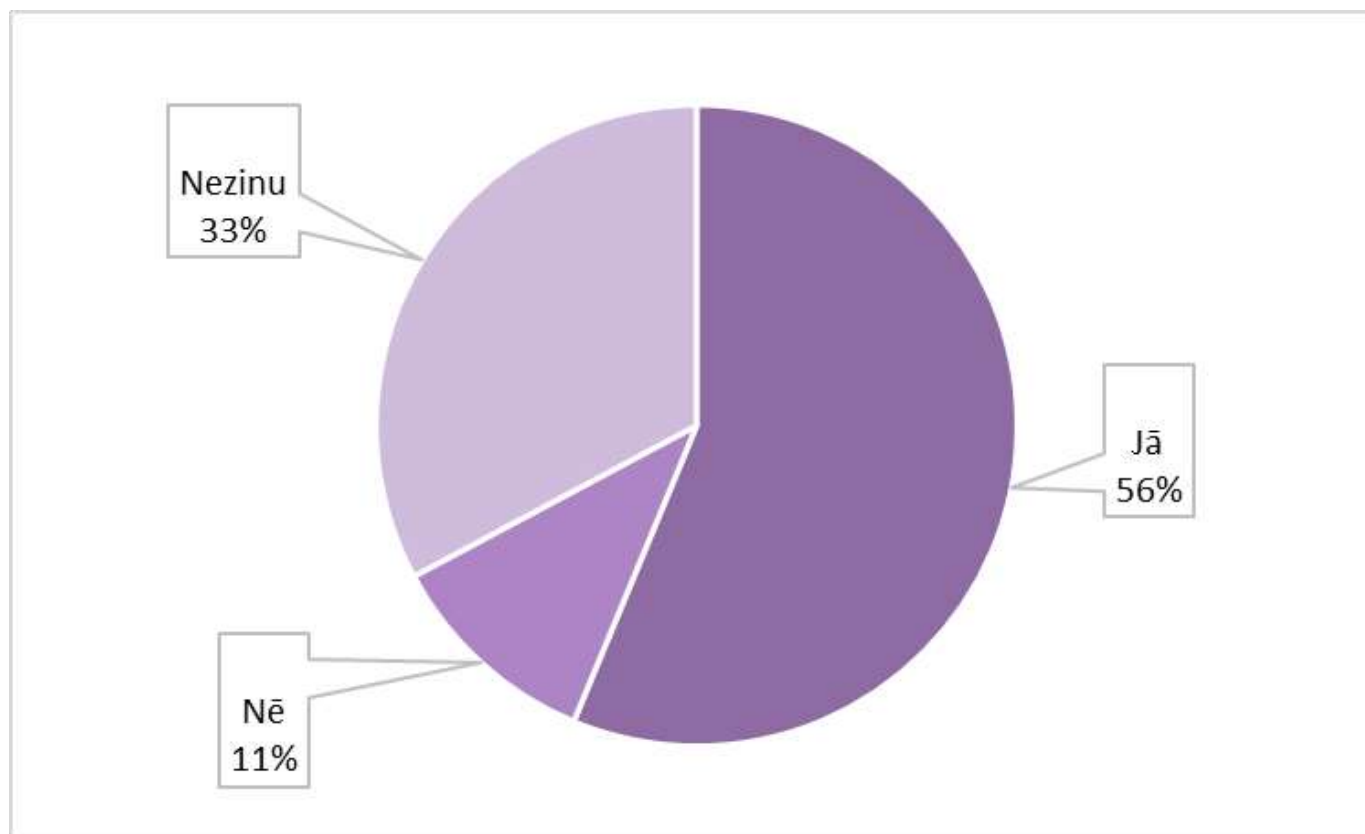
26. tabula. Tēmas, par kādām jaunieši vēlētos uzzināt, mācīties vairāk. (n=382)

Lūdzot jauniešiem norādīt, kādu tēmu dziļāka izziņāšana jauniešiem šķistu saistoša, visbiežāk respondenti norādījuši patstāvīgo dzīves prasmju attīstīšanu (63%), vairāk nekā puse respondentu par interesējošu norādījuši garīgās veselības temata lielāku izpēti (53% respondentu). Vismazāk jauniešiem interesējoši ir ilgspējīga un veselīga dzīvesveida temati.

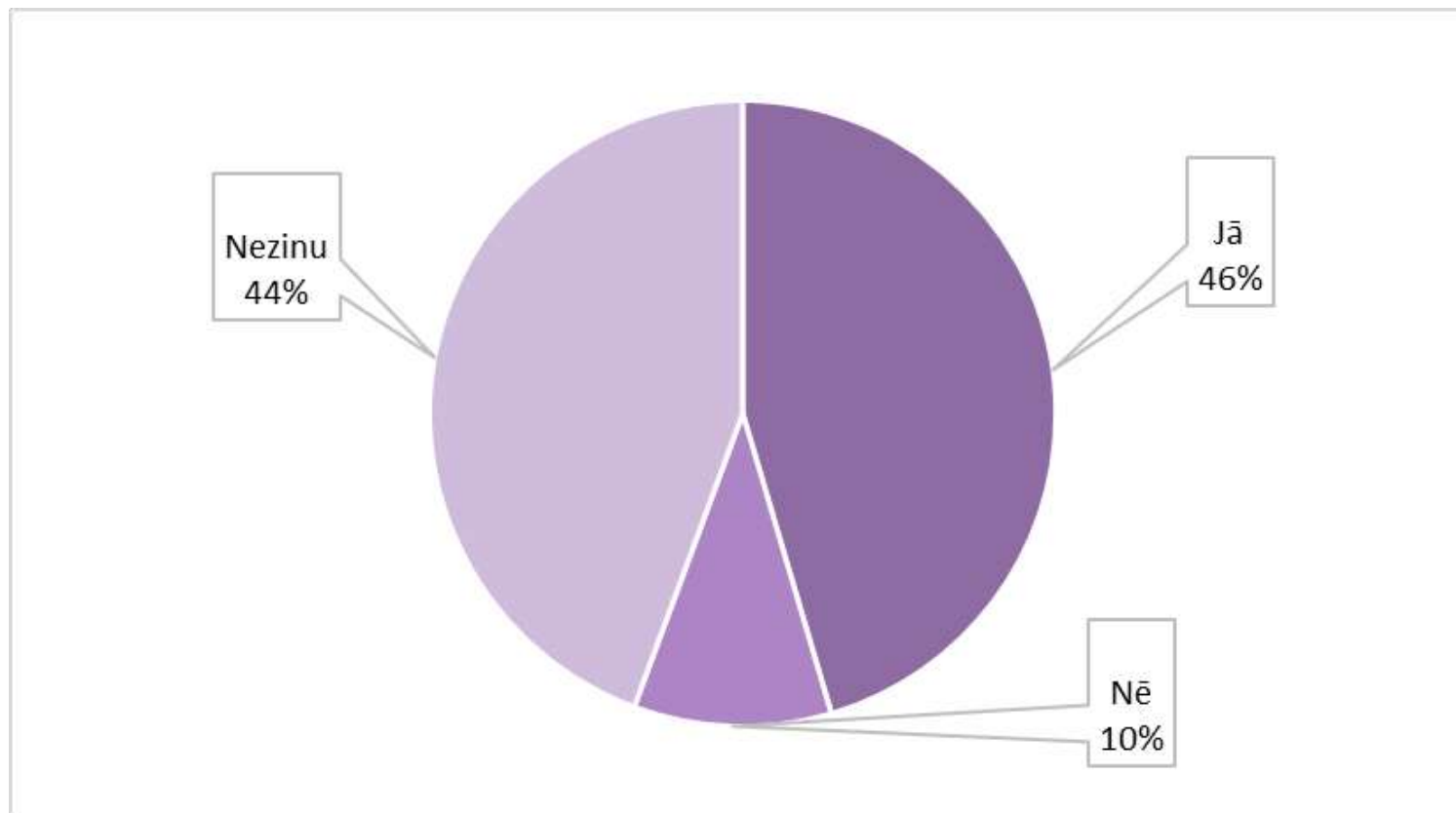
26.1. tabula. Tēmas, par kādām jaunieši vēlētos uzzināt, mācīties vairāk, ja 26. tabulā izvēlēta atbilde “Cits” (atvērtais jautājums). (n=35)

26.1. tabula rāda, ka jauniešu interešu loks ir plašs. Vaicājot norādīt, par kādām tēmām jaunieši vēlētos uzzināt vairāk, respondenti jaunieši minējuši gan politiku, gan uzņēmējdarbību un profesijas izvēli, kā arī seksuālo izglītību un seksuālo minoritāšu tiesību aizsardzību, dažādu kultūru un valodu izzināšanu, dzīvnieku tiesības u.c.

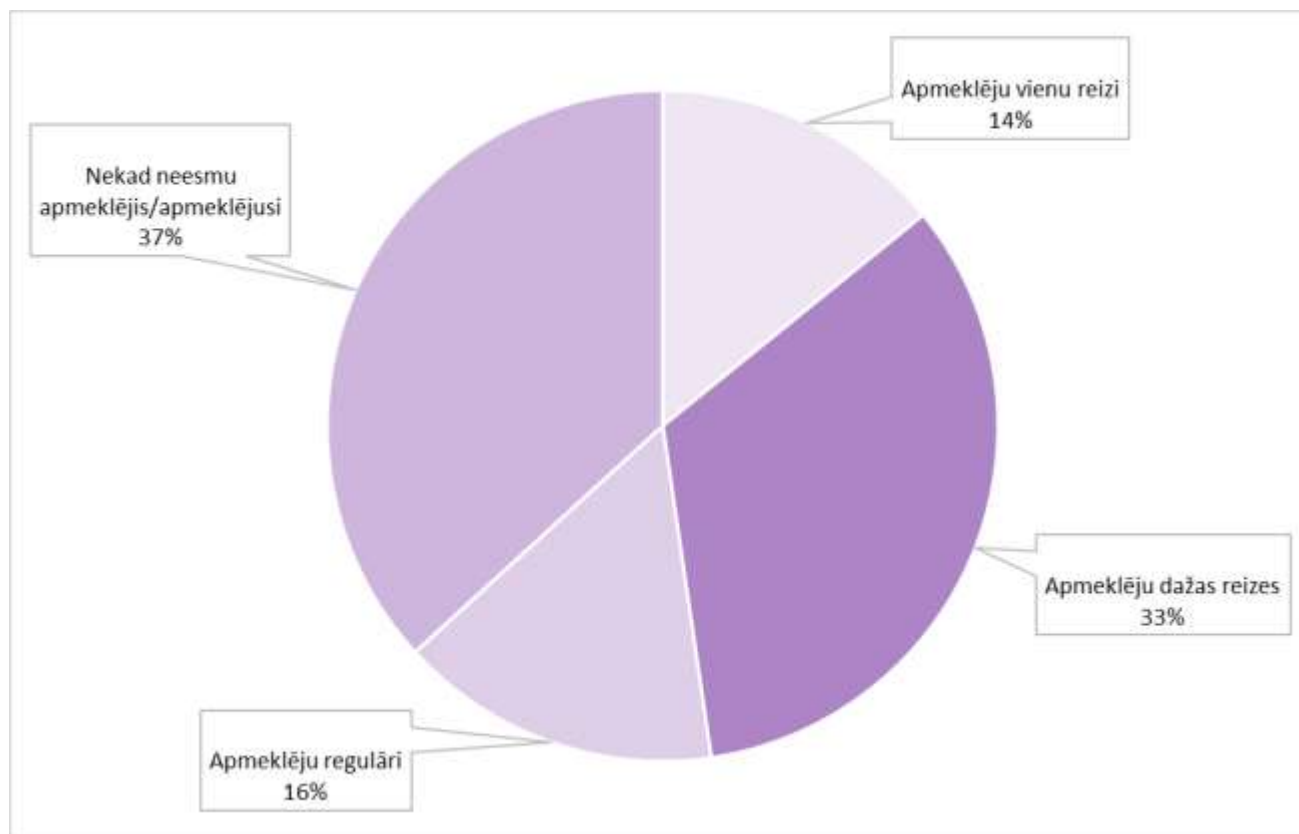
27. tabula. Jauniešu centrs dzīvesvietas tuvumā. (n=375)

Vaicājot jauniešiem sniegt informāciju, vai dzīvesvietas tuvumā darbojas jauniešu centrs, vairāk nekā puse jeb 56 % jauniešu norādījuši, ka dzīvesvietas tuvumā jauniešu centrs darbojas. 33 % jauniešu par jauniešu centra darbību dzīvesvietas tuvumā nav informēti.

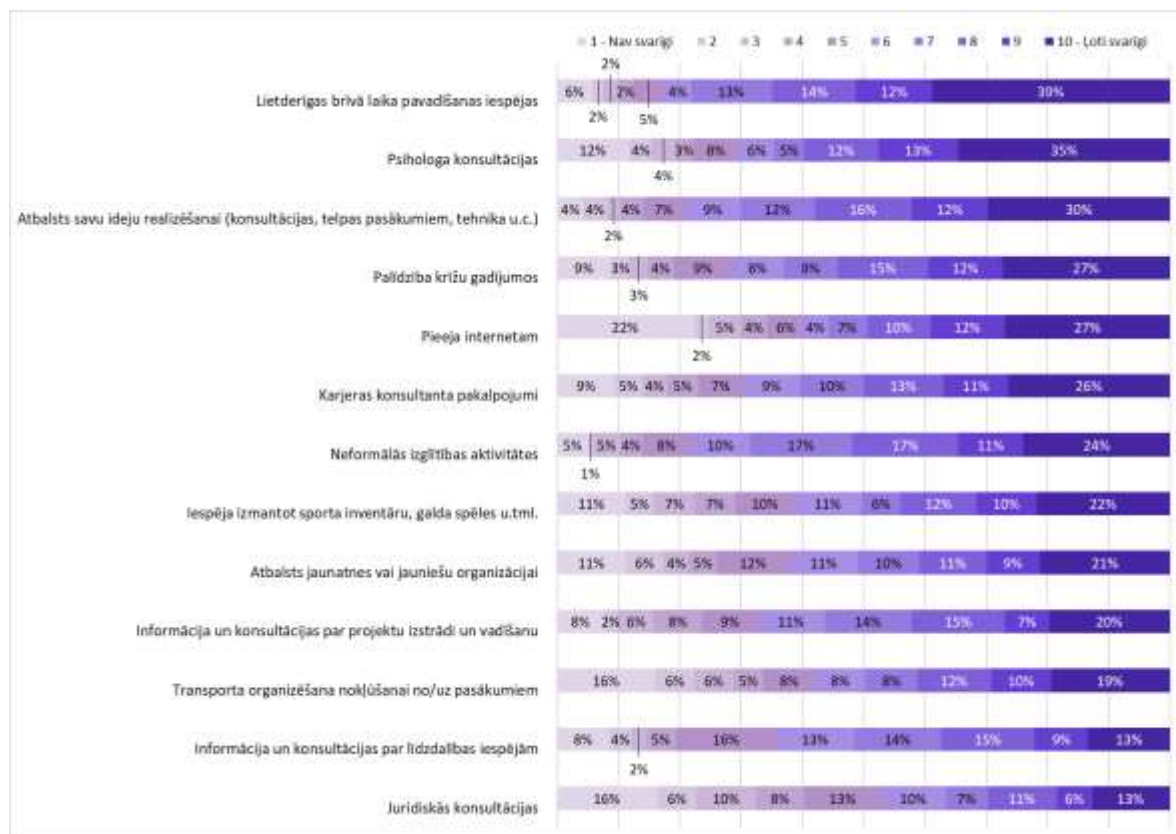
28. tabula. Jaunatnes organizācija dzīvesvietas tuvumā.
(n=372)

Vaicājot jauniešiem sniegt informāciju, vai dzīvesvietas tuvumā darbojas jaunatnes organizācija, 46 % jauniešu norādījuši, ka dzīvesvietas tuvumā jaunatnes organizācija darbojas, taču 44 % aptaujāto jauniešu par jaunatnes organizācijas darbību dzīvesvietas tuvumā nav informēti.

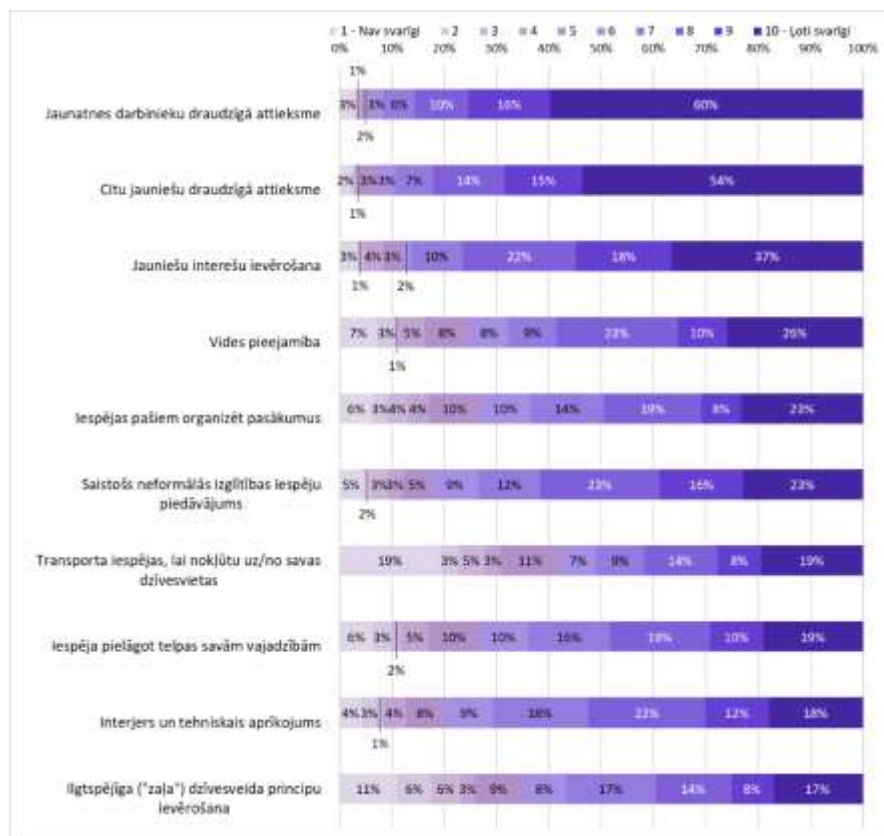
29. tabula. Jauniešu centra apmeklēšanas biežums. (n=267)

Vaicājot jauniešiem sniegt informāciju par jauniešu centra apmeklēšanas biežumu, visbiežāk jaunieši norādījuši, ka jauniešu centru neesot apmeklējuši nekad (37 %). 33 % jauniešu norādījuši, ka jauniešu centru ir apmeklējuši dažas reizes. Regulāri jauniešu centru apmeklē vien 16 % jauniešu.

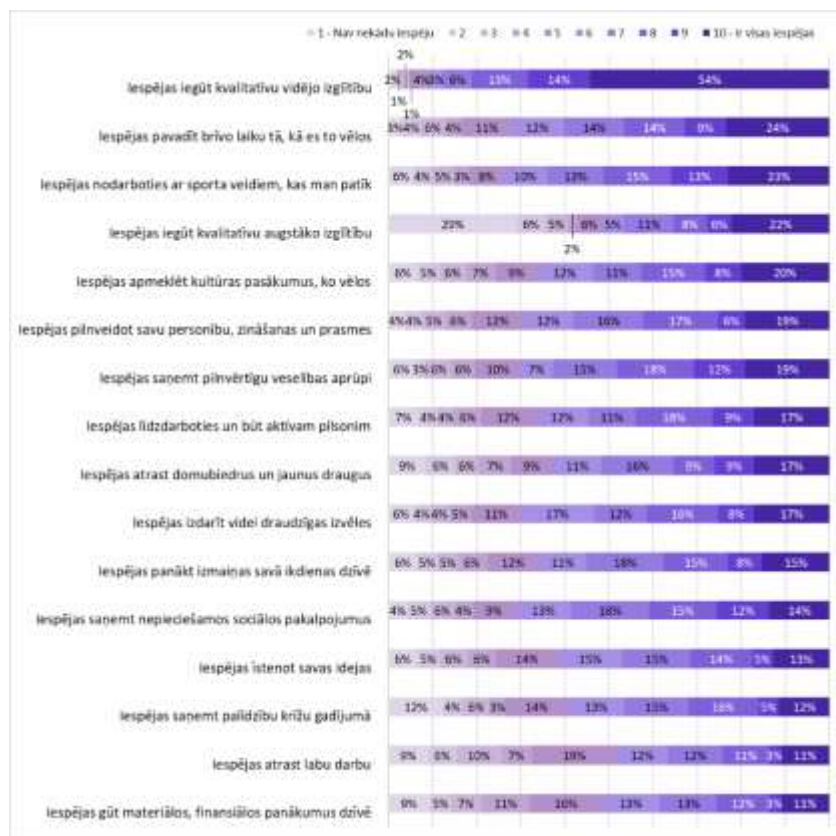
30. tabula. Dažādu pakalpojumu saņemšanas nozīme jauniešu centrā un/ vai jaunatnes organizācijā. Vērtējums skalā no 1 “Nav svarīgi” līdz 10 “Ļoti svarīgi”. (n=330)

Vaicājot jauniešiem novērtēt, kādus pakalpojumus saņemt jauniešu centrā vai jaunatnes organizācijā jauniešiem šķiet svarīgi desmit ballu skalā, kur 1 – nav svarīgi, bet 10 – ļoti svarīgi, rezultāti rāda, ka visnozīmīgāk jauniešu centrā vai jaunatnes organizācijā ir lietderīgi pavadīt brīvo laiku, ko ar vismaz 7 (septiņām) ballēm novērtējuši 78 % jauniešu. 65 % jauniešu par nozīmīgu pakalpojumu atzinuši psihologa konsultācijas, 70 % jauniešu ar vismaz 7 (septiņām) ballēm novērtējuši atbalsta saņemšanas iespēju savu ideju realizēšanai.

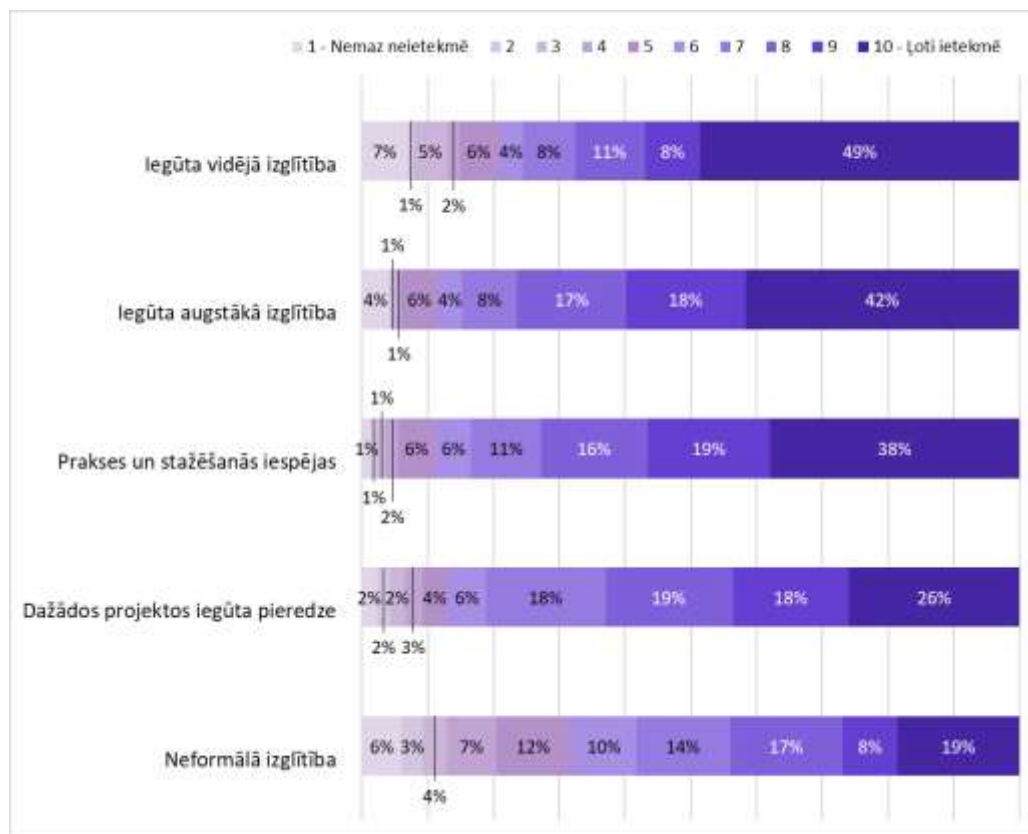
31. tabula. Dažādi faktori, kas ietekmē lietderīga brīvā laika pavadīšanu un neformālo mācīšanos jauniešu centrā un/vai jaunatnes organizācijā. Vērtējums skalā no 1 “Nav svarīgi” līdz 10 “Ļoti svarīgi”. (n=263)

Lūdzot jauniešiem novērtēt, kādi aspekti brīvā laika pavadīšanai un neformālās izglītošanās procesa veikšanai jauniešu centrā vai jaunatnes organizācijā jauniešiem šķiet svarīgi desmit ballu skalā, kur 1 – nav svarīgi, bet 10 – ļoti svarīgi, rezultāti rāda, ka vissvarīgākā jauniešiem ir jaunatnes darbinieku draudzīga attieksme, kuru desmit ballu skalā ar vismaz 7 (septiņām) ballēm novērtējuši gandrīz visi aptaujas respondenti jeb 92 % jauniešu. Tāpat rezultāti rāda, ka jauniešiem nozīmīga ir arī citu jauniešu draudzīga attieksme (90 %) un pašu jauniešu interešu ievērošana darbā (87 % respondentu devuši vismaz 7 (septiņu) ballu atzīmi). Vismazāko nozīmi jaunieši piešķirušī jauniešu centra vai jaunatnes organizācijas interjeram un tehniskajam aprīkojumam (70 %), un ilgtspējīga dzīvesveida principu ievērošanai darbā (56 %).

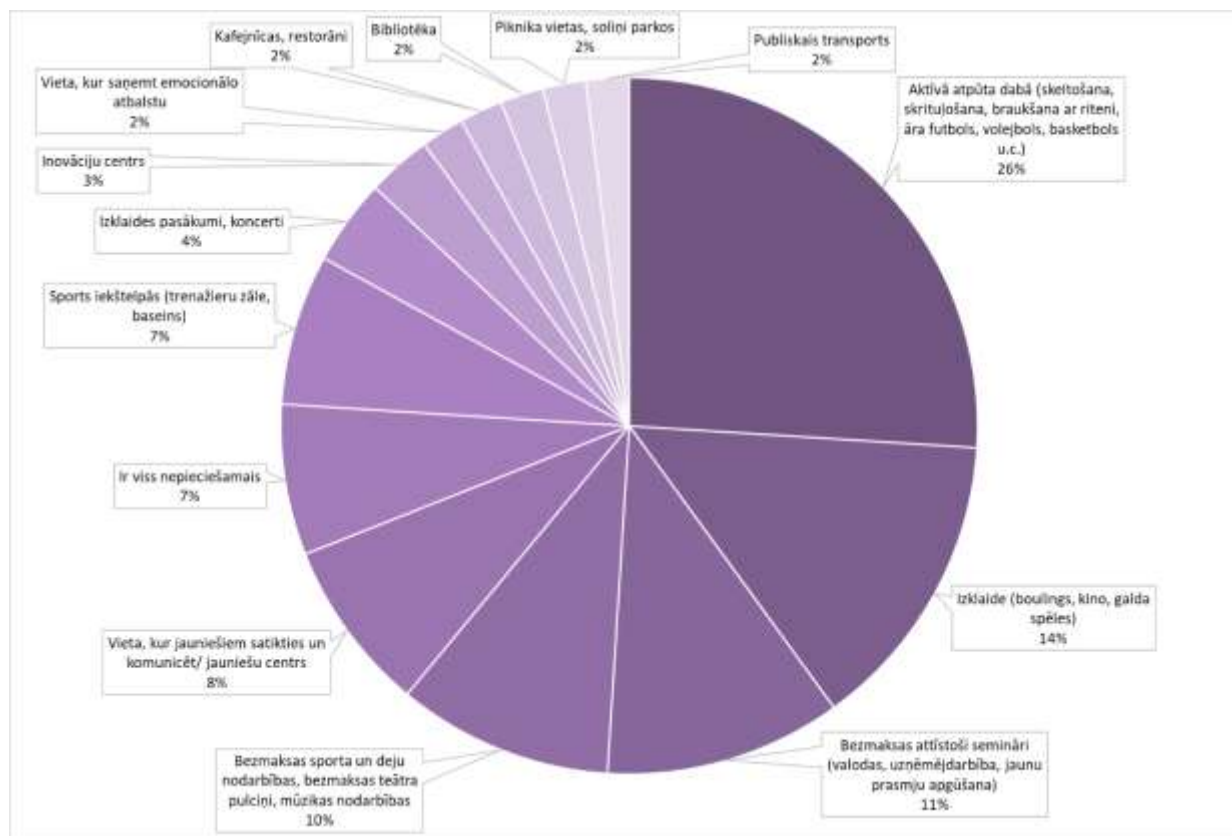
32. tabula. Dažādu iespēju dzīvesvietas tuvumā novērtējums skalā no 1 “Nav nekādu iespēju” līdz 10 “Ir visas iespējas”. (n=234)

Vaicājot jauniešiem novērtēt dažādas iesaistes iespējas savas dzīvesvietas tuvumā 10 ballu skalā, kur 1 – nav nekādu iespēju, bet 10 – ir visas iespējas, rezultāti rāda, ka lielākajai daļai aptaujas respondentu ir labas, teicamas un izcilas iespējas iegūt kvalitatīvu vidējo izglītību, ar vismaz 7 (septiņām) ballēm to novērtējot 87 % jauniešu. Tomēr 29 % jauniešu iespējas iegūt kvalitatīvu augstāko izglītību savas dzīvesvietas tuvumā novērtējuši kā neesošas ar 1 (vienas) balles atzīmi. Vairāk nekā pusei jauniešu ir labas, teicamas un izcilas iespējas pavadīt brīvo laiku sev tīkamā veidā (61 %) un nodarboties ar sev tīkamu sporta veidu (64 %). Viszemāk respondenti jaunieši novērtējuši iespējas atrast labu darbu un gūt materiālus panākumus dzīvē, ar 4 (četrām) un mazāk ballēm iespēju novērtējot 32 % jeb trešdaļai aptaujāto jauniešu.

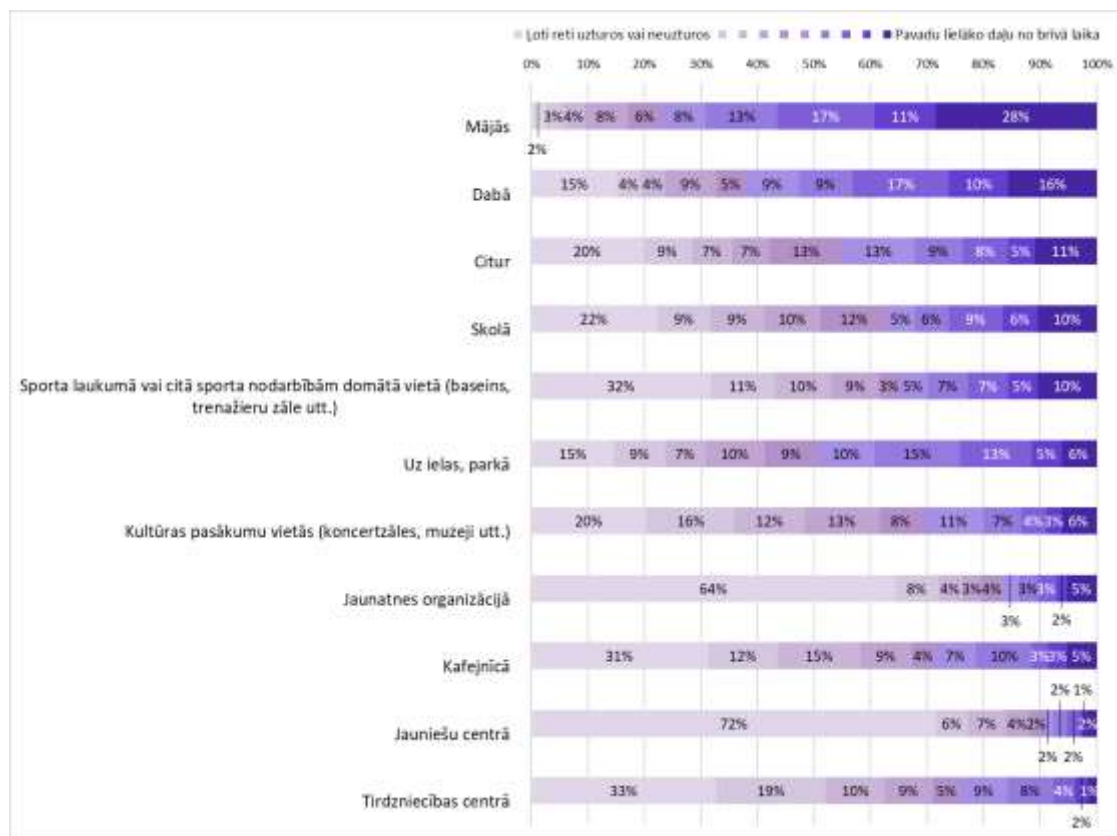
33. tabula. Faktori, kas ietekmē jauniešu iespējas nākotnē iegūt vēlamu darbu. Vērtējums skalā no “Nemaz neietekmē” līdz “Ļoti ietekmē”. (n=216)

Vaicājot jauniešiem norādīt, kādi faktori ietekmē nākotnes iespējas iegūt sev vēlamudarbu 10 ballu skalā, kur 1 – nemaz neietekmē, bet 10 – ļoti ietekmē, par visvērtīgāko jaunieši atzīst vidējo izglītību, tās nozīmi ar 10 (desmit) ballu atzīmi novērtējot gandrīz pusei jeb 49 % aptaujāto jauniešu. Tomēr vislielāko ietekmi aptaujātie jaunieši piešķir augstākajai izglītībai (85 %) un prakses un stažēšanās iespējām, ar vismaz 7 (septiņām) ballēm kā nozīmīgu novērtējot 84 % jauniešu.

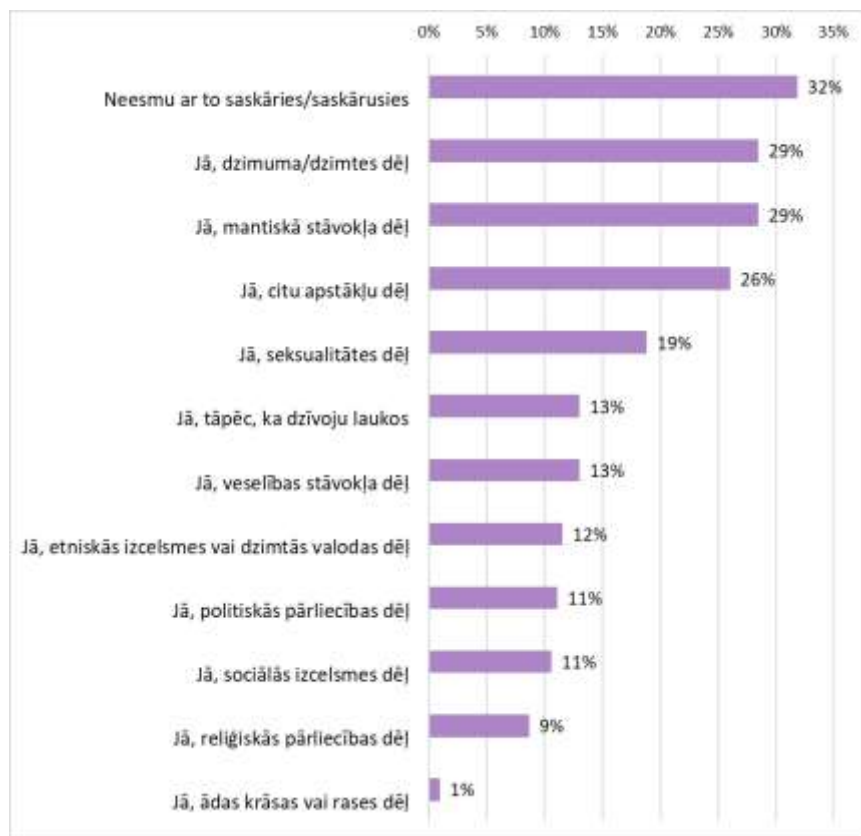
34. tabula. Jauniešu viedoklis par to, kādas iespējas pavadīt brīvo laiku vēlētos savas dzīvesvietas tuvumā (atvērtais jautājums). (n=123)

Lūdzot jauniešiem norādīt, kādas iespējas pavadīt brīvo laiku vēlētos savas dzīvesvietas tuvumā, visbiežāk jaunieši minējuši aktīvo atpūtu dabā (26 %), brīvā laika pavadīšanas iespējas telpās (14 %) un bezmaksas attīstošos seminārus (11 %). 7 % jauniešu norādījuši, ka dzīvesvietas tuvumā ir viss nepieciešamais.

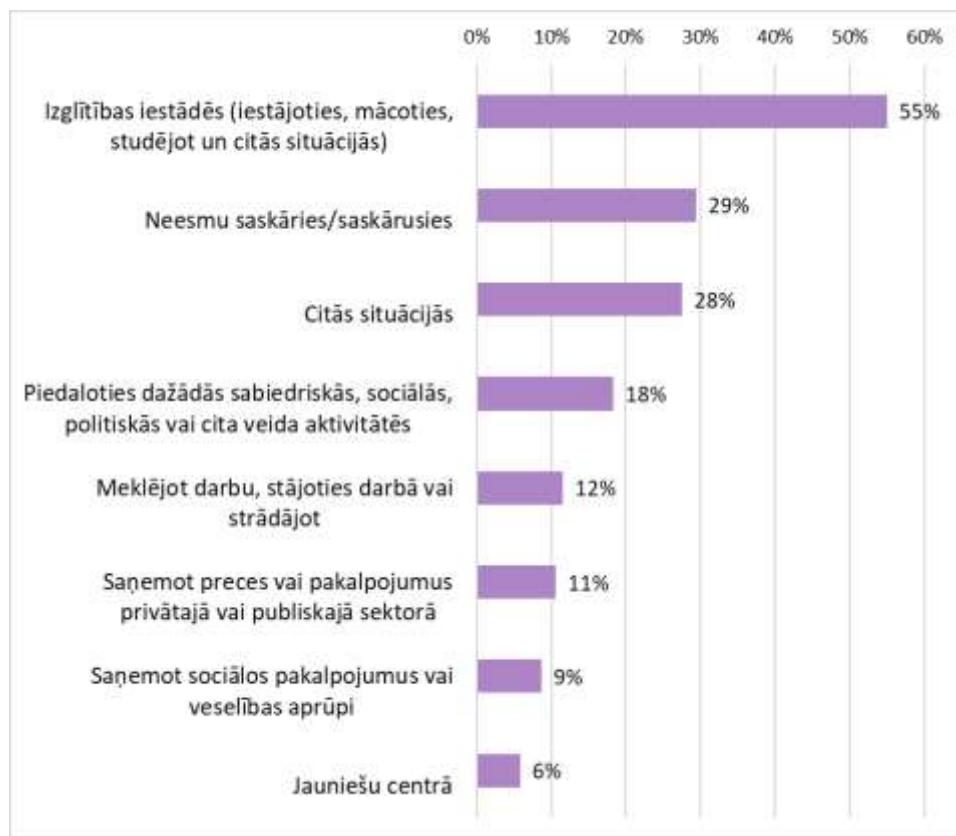
35. tabula. Jauniešu brīvā laika pavadīšanas veidi. Vērtējums skalā no “Ļoti reti uzturos vai neuzturos” līdz “Pavada lielāko daļu no brīvā laika”. (n=211)

Vaicājot aptaujas respondentiem novērtēt, kur jaunieši pavada brīvo laiku, visbiežāk jaunieši norādījuši, ka lielu daļu brīvā laika pavada mājās. Vismazāk brīvā laika jaunieši pavada jauniešu centros un jaunatnes organizācijās.

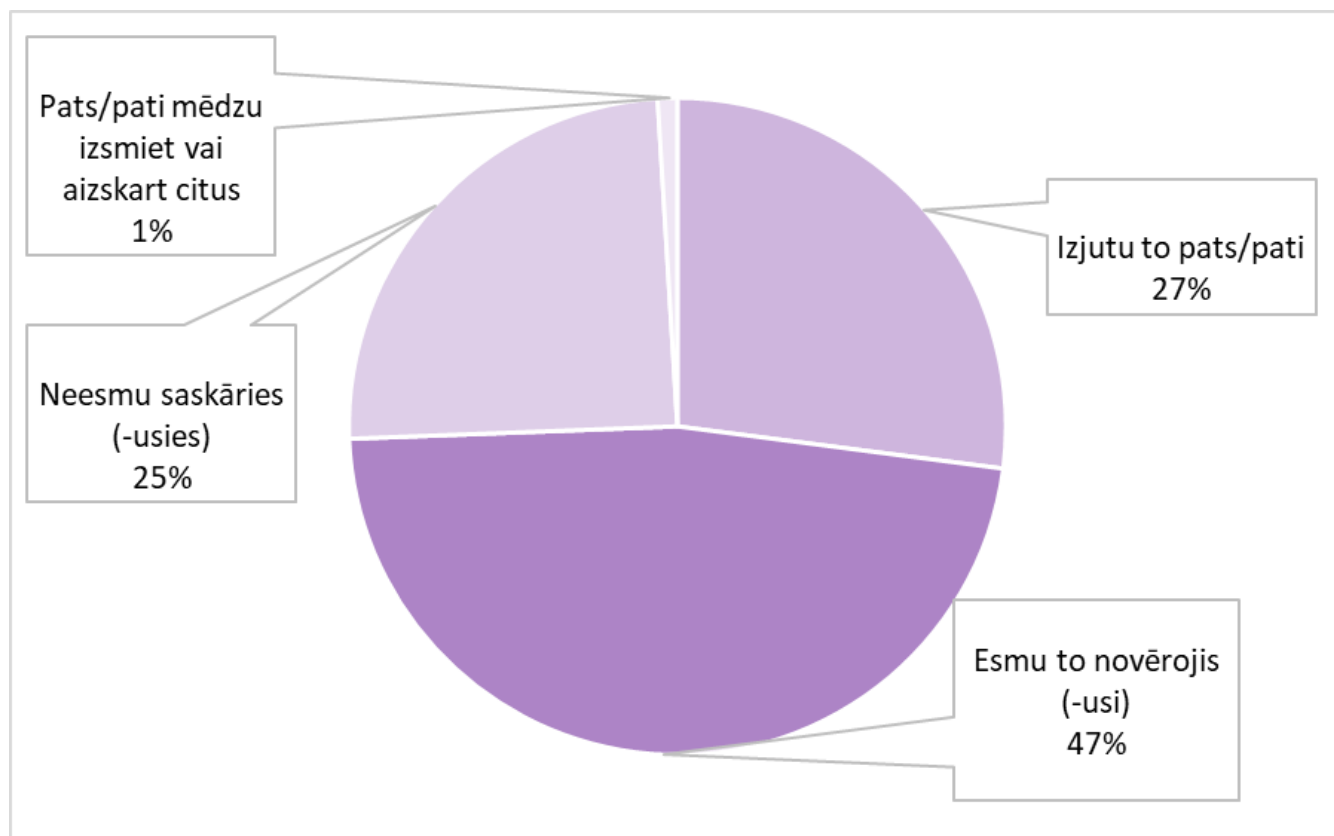
36. tabula. Jauniešu diskriminācijas iemesli. (n=207)

Vaicājot jauniešiem norādīt, vai jaunieši ir saskārušies ar diskrimināciju, trešdaļa aptaujāto jauniešu jeb 32 % norādījuši, ka ar diskrimināciju saskārušies neesot. Visizplatītākie diskriminācijas veidi, ar kādiem jaunieši sastapušies, norādītas dzimuma un dzimtes atšķirības (29 %) un mantiskais stāvoklis (29 %).

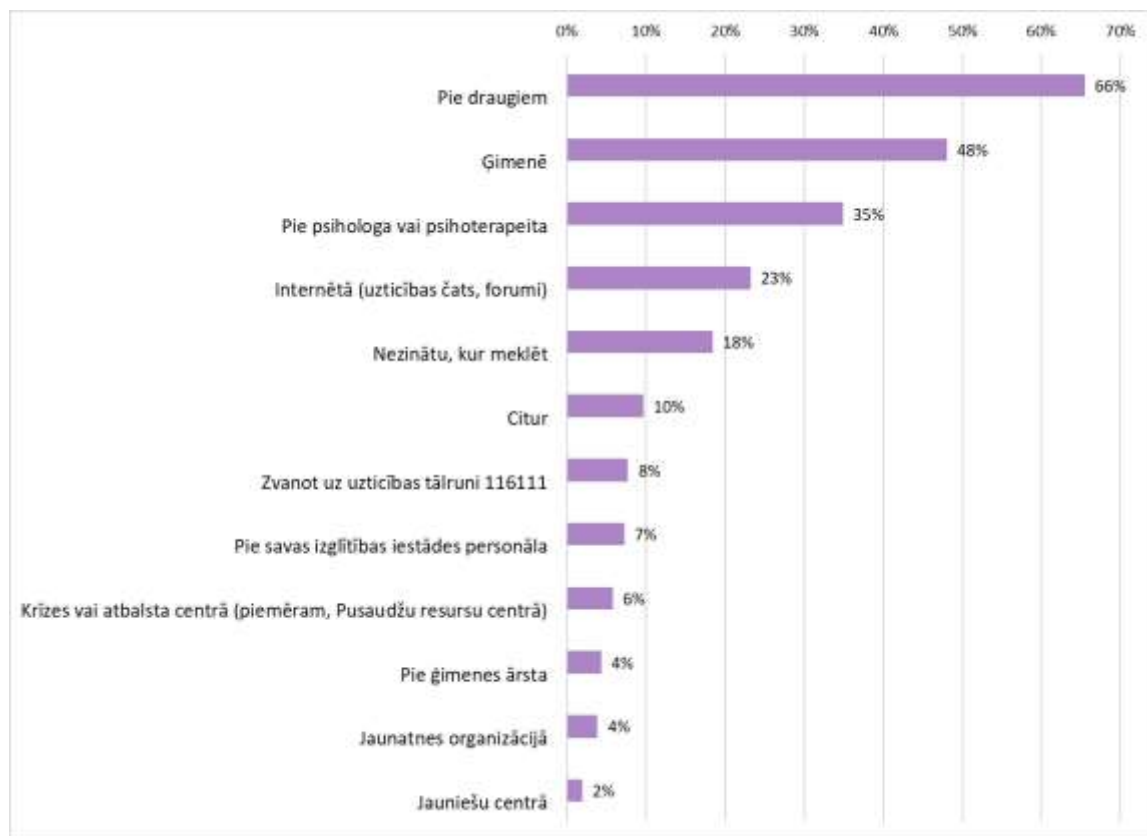
37. tabula. Situācijas, kurās jaunieši saskārušies ar diskrimināciju. (n=207)

Lūdzot aptaujas respondentiem norādīt, kādās situācijās respondenti saskārušies ar diskrimināciju, vairāk nekā puse respondentu norādījusi, ka ar diskrimināciju saskārušies izglītības iestādēs (55 %). Jauniešu centrā diskrimināciju piedzīvojuši 6 % jauniešu, 9 % jauniešu ar diskrimināciju saskārušies veselības aprūpes vai sociālo pakalpojumu saņemšanas laikā.

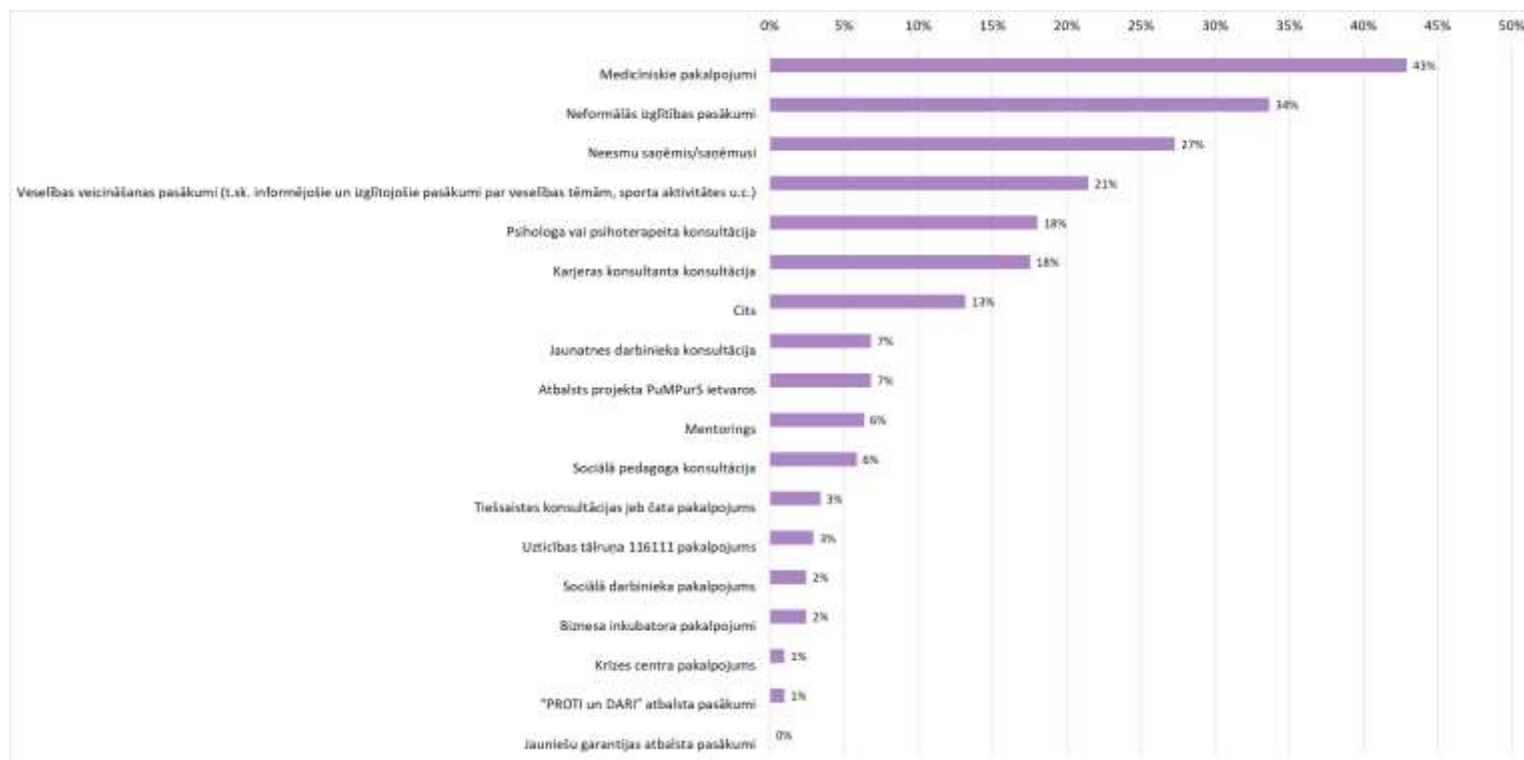
38. tabula. Jauniešu saskarsme ar emocionālu pazemošanu vai izsmiešanu internetā. (n=207)

Vaicājot respondentiem, vai jaunieši saskārušies ar emocionālu pazemošanu vai izsmiešanu internetā, vairums jauniešu jeb 47 % to esot novērojuši. 27 % aptaujāto jauniešu diskrimināciju digitālajā vidē izjutuši paši. Vien viena ceturtdaļa aptaujas respondentu jauniešu jeb 25 % aptaujāto ar diskrimināciju internetā saskārušies neesot.

39. tabula. Vietas, kur jaunieši meklētu palīdzību krīzes situācijā (konflikti, depresija u.c.)? (n=206)

Lūdzot jauniešiem norādīt, kur jaunieši meklētu palīdzību krīzes situācijā, visbiežāk ticis norādīts, ka palīdzību jaunieši meklētu pie draugiem (66%), retāk ģimenē (48%). Gandrīz viena piektā daļa jeb 18% jauniešu norādījuši, ka krīzes situācijā nezinātu, kur palīdzību meklēt. Visretāk jaunieši norādījuši iespēju krīzes situācijā vērsties pēc palīdzības jaunatnes organizācijā vai jauniešu centrā.

40. tabula. Jauniešu atbalsta saņemšana pēdējā gada laikā. (n=205)

Vaicājot jauniešiem, kādu atbalstu pēdējā gada laikā jaunieši saņēmuši, visbiežāk tikuši norādīti medicīniskie pakalpojumi (43 %) un neformālās izglītības pasākumi (34 %).